ONSDAG

Nya Åland

3 SEPTEMBER 2008 NR 205 PRIS 1,20 €

Esa-Pekka Ålandsaktuell

KULTUR. **Esa-Pekka Salonen**, Sveriges Radios symfoniorkester och Radiokören siktar på att ge konsert i Mariehamn i augusti nästa år.

Om allt går i lås ges ett profant oratorium med text av **Lars Huldén** i det nya kultur- och kongresshuset.

SIDAN 8

Sjukhusvaror för 70.000 förstördes i byggras

NYHETER. Taket till sjukhusets sterila lager förstördes under ett ras i förra veckan. Byggnadsarbeten pågick då i våningen ovanför lagret, och av misstag borrades ett hål rakt igenom taket. Vatten och byggdamm föll ner på de sterila produkterna som därefter inte kunde användas, och till följd fick en operation ställas in.

Värdet på det förstörda lagret ligger enligt ÅHS: förvaltningschef **Björn-Olof Ehrnström** på minst 70.000 euro. Sjukhuset har ingen egen försäkring som täcker förlusten men hoppas nu att en utredning ska leda till att byggbolagets försäkring täcker.

Att det tagit så många dagar innan raset kom till allmänhetens kännedom ska enligt uppgift till Nya Åland bero på att sjukhusledningen försökt tysta ner händelsen. Något som dementeras av Ehrnström.

SIDAN 3

Raset inträffade i samband med byggnadsarbeten. Foto: ERKKI SANTAMALA

Diskussion pågår. Lantrådet Viveka Eriksson, vicelantrådet Britt Lundberg och enhetschef Sören Silverström berättar om förhandlingarna med riket.
Foto: ANDREAS DIENERT

Steg framåt för mer EU-inflytande

NYHETER. Förhandlingarna mellan landskapsregeringen och riksmyndigheterna om Lissabonavtalet och de åländska kraven på ökat inflytande fortsätter. Landskapsregeringens ambition att reglera inflytandefrågorna i självstyrelselagen har nu tagit ett steg framåt.

Subsidiaritetskontrollen och talerätten kommer att skrivas in i självstyrelselagen. Senast i oktober ska en arbetsgrupp ha tagit fram en proposition.

SIDORNA 10-11

Första stegen på egen hand

Kräver mod. För en liten parvel som Alexander Andersson krävs det en rejäl portion mod för att rutscha i kanan i Lindans lekpark. ”Tanterna” Els-Marie Österman och Clara Carlsson övervakar medan Jia-Sia Carlsson, Alma Holmström och Alexander Österman väntar på sin tur. Foto: ANDREAS DIENERT

NYHETER. Än lever parkleken i Folkhälsans tre lekparker i Mariehamn – trots att antalet barn som anmäls har sjunkit mycket sedan lagen om subjektiv rätt till kommunal barnomsorg kom i slutet av 1990-talet.

Numera väljer de flesta föräldrar dagis direkt åt sina barn. Men många ser fördelarna med parken där 2-åringar och lite äldre barn tar de första stegen på egen hand, utan mamma och pappa – nog så svårt för både barn och föräldrar.

– Parkleken är bra för barnen. En mjukstart inför dagis, säger **Ann-Marie Albertsson** på Folkhälsan.

SIDAN 4

Kartmiss skall kompletteras

NYHETER. Historieboken Tidernas Åland, med kartor där Ålands östra skärgård saknas, skall kompletteras med handledning för lärarna. Det beskedet ger landskapets skolbyrå till skärgårdsborna som kritiserat kartillustrationerna. **Christopher Pleijel** i Kultur i skärgården konstaterar att man ”inte bara kan klippa bort skärgården”.

SIDAN 6

Hela centrum som gångstråk

MILJÖ. Den gamla brandgatan söderut mellan Kinoteatern och Indigo kan i framtiden bli en del av ett sammanhängande gångstråk i hjärtat av staden. Hela Ekonomiegatan och gränden vidare söderut mot Sittkoffgallerian, hela Torggatan fram till Norra Esplanadgatan samt delar av Nygatan och Norragatan har ritats in som möjliga delar i stråket som gynnar fotgängare framom bilister.

– Det här är vår vision, säger stadsarkitekt **Sirkka Wegelius**.

Det som aktualiserat gångstråkskartan är arbetet med den nya stadsplanen för Kinoteatern.

SIDAN 2

Akombo vill jobba för laget

FOTBOLL. IFK Mariehamns nye anfallare **Ukeyima Akombo** presenterade sig i debuten med att göra ett mål och passa fram till ett.

På sportsidorna berättar nigerianen om det självförtroende han vill bygga upp, om mottagandet i den nya klubben och om sina framtidsdrömmar.

SIDAN 15

Målet är att göra mål för Ukeyima Akombo.

7 familjen

Henning Karlsson fyller 50 år i dag och avslöjar i Pratstunden sina politiker- och världsrekorddrömmar.

folk 7

Pastor Seth Jacobson lämnar Åland efter 19 år.

folk 20

Hemvårdaren Anki Sondell möter många glada människor i jobbet.

åland 24

För att locka nya medlemmar startar Tai chi föreningen en nybörjarkurs i höst. I kväll visar de upp sig i Åland 24.

allt du behöver – ändå klöver över!
K MARKET
F:ma ERIK MATTSSON
GODBY TEL 43 250,
VARD. 09-20, LÖRD. 09-16, SÖND. 12-16,
BYGGLAGRET: VARD. 09-17, LÖRD. 09-14, SÖND. STÄNGT
PLUSSA
ATG OMBUD

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

> EU-kommissionens förslag till lagstiftning om att minska bilarnas koldioxidutsläpp läcker som ett såll.
> **SVENSKA NATURSKYDDSFÖRENINGEN**

Så planeras för fotgängarna i Mariehamn framöver

Gångstråk i hela centrum

I dag. Så här ser brandgatan invid Kinohuset ut från Nygatan söderut i dag. Inte mycket att se med en massa avfallskärl.
Foto: ERKKI SANTAMALA

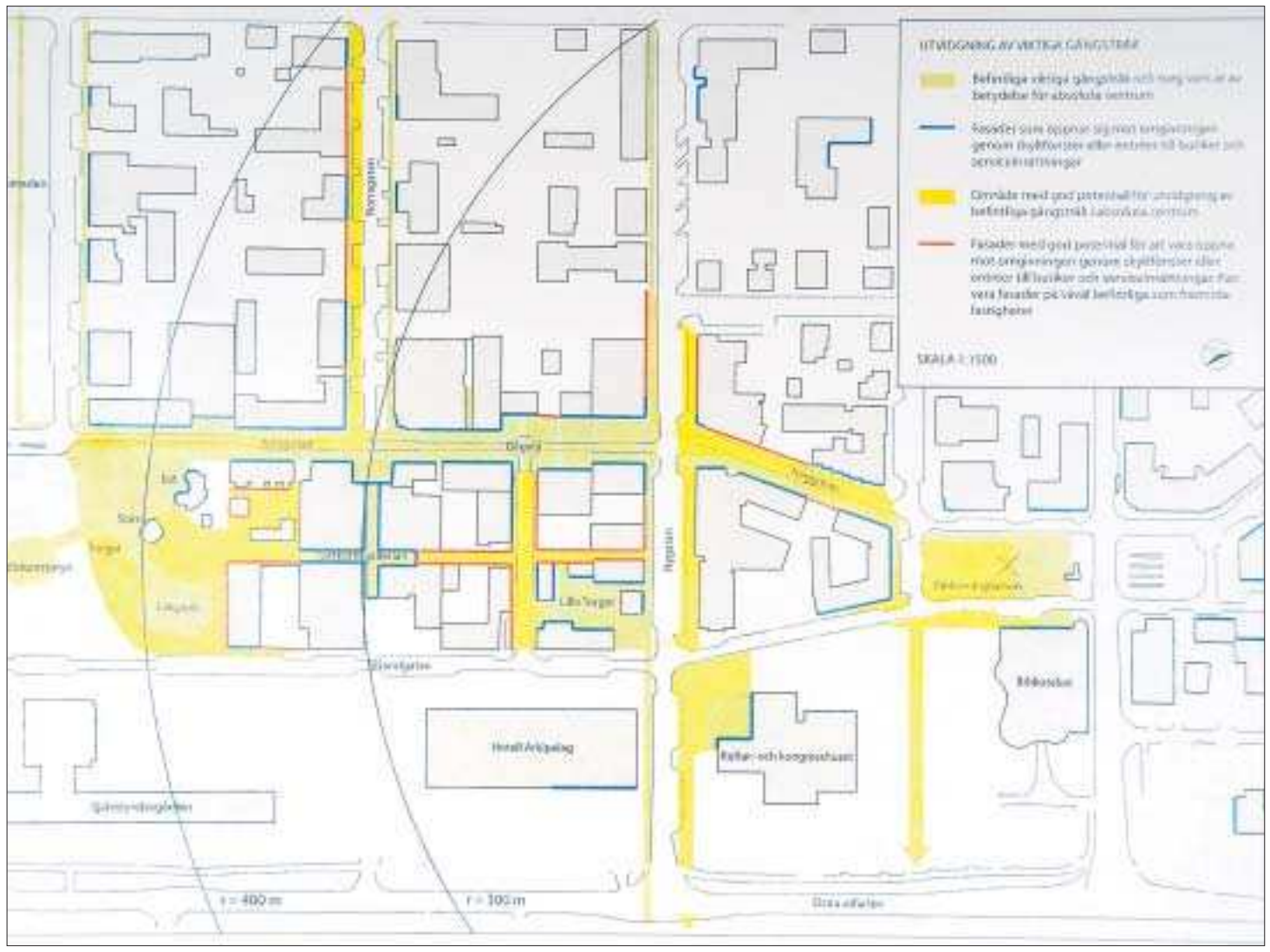

Gångstråk. De gröna områdena är dagens gågata med gångstråk åt olika håll i stadens centrum. De gula områdena är sådana som kan bli gångstråk. Här finns också den planerade inglasade gången från Nygatan till torget genom Sittkoffgallerian som är aktuell genom stadsplaneändringen för Kinoteatern.
Skiss: STADSARKITEKTKONTORET

Mariehamns centrum kunde bli mycket mera fotgängarvänligt än i dag, anser stadsarkitektkontoret som tagit fram en skiss över hur tänkbara gångstråk kunde bindas samman till en större helhet.

Skissen har utarbetats i samband med förslaget till ändring av stadsplanen för Kinoteatern.

Sökanden Gesco ab, **Gert Sviberg**, vill riva det gamla biohuset och bygga upp ett nytt med högre taknock, riva fasaden mot Nygatan och bygga upp en likadan i sten och behålla det inglasade område som planeras mellan Kinoteatern och Indigo i privat bruk. Enligt de ursprungliga skisser som Gesco ab lämnat in vill man använda gränden som byggnadsyta och inte som passage – där har man ritat in toaletter och köksutrustning i gatuplanet och VIP-rum och omklädningsrum för personalen i övre våningen.

Gammal idé

I fjol godkändes en ändring av stadsplanen som medger att själva Kinohuset rivs men att fasaden mot Nygatan k-märks och sparas och att den planerade glastäckta passagen ska vara öppen för allmänheten.

Stadsarkitektkontoret påpekar i sin beredning att idén om allmänna gångstråk på brandgator mellan Nygatan och torget har varit aktuell i årtionden. Först ute var arkitekten **Erik Kråkström** som skissade gångstråken i centrumplanen från 1968.

I början av 1990-talet togs ett förslag till gågatusystem fram som också innehöll en helhetslösning för Torggatan. Arbetet redovisades i centrumkommitténs betänkande 1994.

Fotgängaraxel

Syftet den gången var att öka hela centrumområdets attraktionskraft, samordna stadens åtgärder med privata aktörers, ta initiativ till en dialog mellan alla parter och planera för en hållbar centrumutveckling. I betänkandet konstaterades att gågatusystemet kan förverkligas när stadsplaneändringar görs.

När den nu gällande stadsplanen från 2007 för Kinoteatern arbetades fram aktualiserades tanken på att göra om den gamla brandgatan till en gångväg under glastak mellan Nygatan och kvarterets inre delar samt också till Ekonomiegatan och Sittkoffskomplexet.

Brandgatan är en del av stadens gågatusystem från förslaget 1990. I den studie över gångstråken i absoluta centrum som stadsarkitektkontoret gjorde sommaren 2007 beskrivs den aktuella brandgatan som en central fotgängaraxel mellan torget och Nygatan.

Förblir allmän

Med detta som bakgrund, och efter flera återremisser där diskussioner förts mellan museibyrån, sökanden, konstruktören och arkitekten, föreslår stadsarkitektkontoret inför stadsstyrelsens möte på torsdag dels att gavelfasaden sparas som arkitektoniskt och kulturhistoriskt värdefull, dels att gränden blir kvar som allmän, inglasad passage men att maximalt 60 procent av våningen ovanför passagen får bebyggas utan att räknas in i våningsytan. Staden och tomtägaren får ingå ett särskilt avtal om att gågatan kan stängas efter affärstid.

Om förslaget till gågatusystem förverkligas så blir alltså Torggatan gågata mellan Köpmansgatan i norr och Norra Esplanadgatan i söder (se skissen). Norragatans södra sida mellan Torggatan och Ålandsvägen binds ihop med resten av systemet, liksom Nygatans norra sida från Kaptensgatan och Österleden via kultur- och kongresshuset. Biblioteket och biblioteksplatsen binds ihop med Torggatan.

På skissen finns alltså också gångstråket under glas inritat mellan Nygatan, Sittkoffgallerian och torget.

Till fots i centrum

Så här säger stadsarkitekt **Sirkka Wegelius**:

– Det vi vill är att möjligheten till sammanhängande gångstråk i centrum inte täpps till. Gränden är en del av en större helhet, och det är viktigt att visa det för stadsstyrelsen.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

land ALLT FÖR vatten
Beg båtar
Fynda till bra höstpriser!
PRISERNA GÄLLER UTAN INBYTE

Finnmaster 5700 -07
115 hk Yamaha -07
31.000€
Rikligt extrautrustad

Getasnipa
2 cyl. Bukh Diesel
5.500€
(5.900€)

Grisslan -89
60 hk Mercury -91
7.900€
(9.300€)

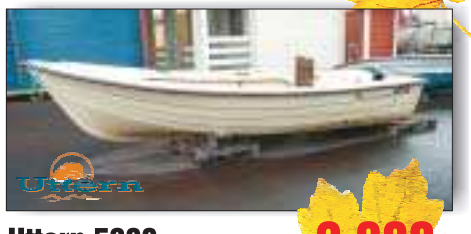

Uttern 5300
utan motor
2.900€
NETTO

Buster Magnum -01
150 hk Evinrude -01
20.900€
(23.900€)

Uttern 495 -79
30 hk Suzuki -02
3.590€
(3.810€)

BÅT & FRITIDS VARUHUSET
TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR
TFN *28 011, BUTIKEN 28 160, TRÄDGÅRD 28 162,
RESERVDELAR 28 161 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORSD. 8-19, LÖRD. 9-14
www.byggvaruhuset.ax

Nu är skarvjakt tillåten.
Foto: ERKKI SANTAMALA

100 skarvar får skjutas

Från och med i går är skyddsjakt på skarv tillåten på Åland. Jakten får bedrivas av yrkesfiskare med sällskap inom en radie av 300 meter från fiskeredskapen.

Totalt får 100 skarvar skjutas fram till den sista januari 2009. Den totala populationen på Åland beräknas vara 2.000 – 3.000 individer.

– Men jag tror personligen att siffran är mycket i underkant, säger näringsminister **Jan-Erik Mattsson**.

Tillstånd krävs och söks från landskapsregeringen. (ak)

Mise och Mariepark ämne för revisorer

■Kommunförbundet Mise bör väsentligt förbättra sina indrivningsrutiner, anser stadens revisorer i en promemoria som stadsstyrelsen ska behandla vid mötet på torsdag. Revisorerna anser vidare att staden bör klarlägga de juridiska aspekterna på Fastighets ab Möckelöbrinken, det vill säga Mariepark, och att stadens fordringar på bolaget drivs in.

Stadskansliet konstaterar i sitt svar att Mises indrivningsrutiner har förbättrats och att ägarkommunerna inte har behövt gå in med extra pengar. Beträffande FAB Möckelöbrinken konstaterar centralförvaltningen att bolaget inte har några skulder till staden och att ingångna avtal följs.

Lånet på 92.000 euro beviljades bolaget utan säkerhet redan när staden var delägare och att också ett kapitallån beviljades under samma tid. Ett kapitallån betalas tillbaka bara under vissa förutsättningar, något som staden varit medveten om.

Om försäljningen har skett till underpris, eller om pengarna har använts på något sätt som missgynnat en borgenär, kan pengarna krävas tillbaka ifall bolaget går i konkurs. Den transaktion som skett kan inte betecknas som bedrägeri, konstateras i utredningen. (ao)

Bilförare blåste 2,92 promille

■Personalen på en matservering i staden fattade misstankar när en kund som såg ut att vara berusad satte sig bakom bilratten.

Polisens blåstest på visade 2,92 promille. Det grova rattfylleriet inträffade vid sjutiden på måndagskvällen.

Sjukhusets sterila lager förstördes i ett byggras

Operation fick ställas in på grund av brist på sterilt material

I samband med ombyggnaden av sjukhuset i Mariehamn inträffade förra veckan ett ras intill det sterila varulagret.

Varor till en kostnad av 70.000 euro förstördes, och avsaknaden av sterila varor ledde till att en operation måste ställas in.

Under den pågående renoveringen av Ålands centralsjukhus i Mariehamn, borrades av misstag ett hål rakt igenom taket till det sterila varulagret. Vatten och byggdamm föll ner på lagret, och produkterna kunde därefter inte längre kunde klassas som sterila

Enligt ÅHS:s förvaltningschef **Björn-Olof Ehrnström** uppgår värdet på det förstörda materialet till minst 70.000 euro.

Taket rasade in. Under ombyggnaden av sjukhuset i Mariehamn gick borren rakt igenom taket till det sterila varulagret. Genom hålet rasade vatten och damm, och lagret kunde till följd inte längre kunde klassas som sterilt.

ÅHS:s förvaltningschef Björn-Olof Ehrnström tror att det rör sig om sterila produkter till ett värde av 70.000 euro som förstördes i raset.

Nytt lager. Sedan olyckan inträffade har ett nytt lager sterila varor köpts in, men innan dess tvingades en operation ställas in på grund av brist på sterilt material. Det nya lagret förvaras nu tillfälligt i sjukhusets konferenssal.

Inställd operation

En ny uppsättning sterila varor finns nu åter på sjukhuset, men bristen på sterilt material strax efter takraset ledde till att en operation fick ställas in.

– Det var naturligtvis olyckligt. Men det var en planerad, alltså inte en akut, operation så den gick att boka om, säger Ehrnström.

Enligt honom kan kanske vissa varor fortfarande användas trots att de inte längre klassas som sterila.

– Inga varor gick sönder rent fysiskt, så troligtvis behöver inte allt kastas utan kan kanske användas på en vanlig mottagning där det inte krävs att till exempel operationshandskar är sterila, säger Ehrnström.

Svårupptäckt

Björn-Olof Ehrnström menar att hålet i taket inte var uppenbart och därför svårt för de anställda att upptäcka. Men med facit i hand säger han ändå att lagret skulle ha flyttats innan borrandet påbörjades.

– Det skulle ha undvikits och för att det inte ska upprepas kommer vi att ha en genomgång på rutiner och uppföljning på vad som bör göras i sådana här situationer, säger han.

Lagret har sedan händelsen inträffade flyttats och finns nu temporärt i ett avbalkat konferensrum.

Tystat personalen

Sjukhuset har dock ingen försäkring som täcker kostnaderna för det förstörda lagret, utan förlitar sig nu på att en pågående undersökning ska visa att raset täcks av byggbolagets försäkring.

Enligt uppgifter till Nya Åland ska sjukhusledningen ha velat tysta ner raset. Och för att det inte skulle nå ut till allmänhetens kännedom ska de ha uppmanat personalen att inte säga någonting. Men Ehrnström dementerar bestämt det påståendet.

– Vi har inte satt munkavle på personalen. Snarare tvärtom så har vi har haft möten med dem om hygien och den operativa sidan, men det betyder inte att allt behöver nå ut till media, säger han.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 469
Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Superökning för Viking Line

Sommaren 2008 blev en succé för Viking Line. Antalet passagerare under sommarmånaderna juni–augusti ökade med 291.000 eller 16,7 procent jämfört med i fjol. Totalt reste 2.038.051 personer med Viking.

Också biltrafiken ökade kraftigt med 18,5 procent vilket betyder 215.196 personbilar.

– De största ökningarna uppnåddes i Estlandstrafiken på nya snabbgående fartyget Viking XPRS samt på rutten Mariehamn Kapellskär, där Rosella ersatte Ålandsfärjan i maj, skriver Viking Line i ett pressmeddelande.

Under sommarmånaderna reste 475.947 passagerare med Viking XPRS, året innan lockade Rosella 294.990. I medeltal transporterade Viking XPRS dagligen 5.173 passagerare.

Den utökade kapaciteten på Kapellskärslinjen syns tydligt i statistiken. I och med Rosella ökade antalet passagerare med 52,3 procent till sammanlagt 296.440. I fjol redovisade Ålandsfärjan 194.626 passagerare. Antalet bilar ökade med 34,8 procent.

Också passagerarantalet på rutten Åbo-Mariehamn-Stockholm ökade med några procent. (tt-s)

En ny kull småttingar smakar på friheten

Mjukstartar i parkleken

I måndags började en ny kull småbarn i Folkhälsans tre lekparker i Mariehamn.
– För många är parkleken en mjukstart inför dagis, säger Ann-Marie Albertsson vid Folkhälsan.

Glada barn. Ida-Maria Eriksson leker glatt i Lindans lekpark. Barnen är ute i ur och skur.

Alla föräldrar ser inte dagis eller familjedagvård som det enda alternativet för sina barn. Fortfarande anmäls en hel del Mariehamnsbarn till någon av Folkhälsans tre lekparker, även om barnen är betydligt färre än för några år sedan och parkerna likaså.

Inför höstterminsstarten i måndags anmäldes sammanlagt drygt 30 barn till de tre parkerna – 13 till parken i Backeberg i norra stan, lika många till Lindan i centrum och åtta till parken i Västernäs.

– Så ser det ut till en början. Antalet kan förändras vartefter barnen fyller två år, den ålder som de måste ha uppnått för att få börja, berättar Ann-Marie Albertsson som koordinerar parkverksamheten i föreningen Folkhälsan i Mariehamn.

Leker tillsammans

Två ”tanter” leder verksamheten i varje park. Två parker är öppna under tre timmar på förmiddagen – Backeberg och Västernäs – och Lindan lika många timmar på eftermiddagen.

Tanken med parkleken är att barnen ska få träna på att leka tillsammans med andra barn och att lära sig att mamma och pappa kommer tillbaka fastän de försvinner för några timmar. Mjukstart inför dagis, helt enkelt.

– Många föräldrar har ju behov av heldagsvård från början och hoppar över parken. men det är egentligen lite synd, för vi vet att parkleken är bra för barnen, säger Ann-Marie Albertsson.

När hon började jobba hos Folkhälsan i Mariehamn för tolv år sedan var parkerna sex till antalet. Anledningen till att parkerna i dag är bara tre är enligt henne lagen om subjektiv rätt till barnomsorg som kom 1997.

– Då ändrades förhållandena ganska drastiskt. Det första året märkte vi en stor förändring.

Tidigare var minimiåldern 3 år för parkleken. Nu har den sänkts.

– Det betyder att vi tar emot blöjbarn i dag. Numera är alla parker utrustade med toaletter och varmt vatten. Det är en förutsättning för att det ska fungera med så små barn.

I stadens budget

Lekparkerna fungerar enligt avtal med Mariehamns stad som årligen anslår pengar i budgeten. Föräldrarna betalar 20 euro per månad i grundavgift plus 2 euro per dag som barnet vistas i parkleken.

Under de senaste åren har inget hörts om eventuella nedläggningar från stadens sida.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax

Mellanmål. Inne i värmestugan serveras mellanmålet. Jia-Sia Carlsson låter sig väl smaka.

Tröst. Kanhända behöver en och annan liten pojke eller flicka extra tröst första dagen i lekparken.Här pratar Els-Marie Österman med Alexander Andersson.

Rutschar. Oj, vad det killar i magen i rutschikanan! Malte Holmes åker medan de andra väntar på sin tur tillsammans med tanterna Clara Carlsson och Els-Marie Österman.

”Vi har följt samma riktlinjer”

Socialnämndens ordförande Harriet Lindeman om lagtolkningen

– Vi följer samma riktlinjer som den förra socialnämnden.
Det säger Harriet Lindeman, ordförande i stadens socialnämnd.

I går berättade Nya Åland om hur lagen om subjektiv rätt till barnomsorg tolkas i riket – att de föräldrar som vill ha heldagsvård för sina barn under vårdledigheten har rätt till det. Flera kommuner på Åland, bland andra Mariehamn, har allt sedan slutet av 1990-talet tolkat den åländska lagen, snarlik rikslagen, som så att vårdlediga föräldrar har rätt till enbart halvdagsvård för de äldre barnen.

Harriet Lindeman känner till ett eller två fall under hennes ordförandetid då föräldrar krävt en rättelse i socialnämndens beslut att begränsa vårdtiden för barn.

– Den nya socialnämnden har följt samma riktlinjer som den gamla nämnden.

Hon erinrar sig ett tidigare fall där nämnden i undantagsfall beviljade heltidsvård för det äldre barnet.

– Då beviljades heltidsvård för viss tid eftersom det fanns särskilda skäl till det.

Risken är stor

Också hon är beredd på att landskapets och stadens tolkning av lagen kan vara felaktig.

– Risken är stor att också den åländska lagen ska tolkas som lagen på fastlandet. I så fall får vi ta skeden i vacker hand och rätta oss efter det. Men personligen kan jag tycka att halvtid på dagis räcker för ett barn till vårdledig förälder. Frågan är: Har samhället råd att erbjuda heltidsplats på dagis i de fallen?

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

”Borde ha överklagat domen -02”

– Ingen domstol kan riva upp ett tingsrättsbeslut som vunnit laga kraft.

Det hävdar pappan till de minderåriga barn som efter ett beslut i Ålands tingsrätt 2002 står utan underhåll. Barnen bor hos mamman och varken pappan eller kommunen betalar underhåll med stöd av det sex år gamla beslutet. Nya Åland berättade om fallet, som ska prövas i Högsta domstolen, i lördags.

Barnens far hävdar att inget är annorlunda jämfört med 2002, annat än att de två äldsta barnen som bott hos honom fyllt 18 år och studerar. Enligt honom borde domen från 2002 ha överklagats redan då ifall mamman var missnöjd med den i stället för att så här länge efteråt försöka få en ändring till stånd om underhållsskyldigheten.

– Om HD kommer till någon annan slutsats så går jag garanterat vidare till högre instans, det vill säga Europadomstolen. Men jag tror inte att risken är så stor eftersom tre domstolar har prövat ärendet och det har blivit samma utslag varje gång, säger pappan till Nya Åland. (ao)

Nu funkar webben för Medis igen

■ Det går numera utmärkt att anmäla sig till Medis kurser via webben, meddelar Medborgarinstitutet.

Det var ett problem med webbläsaren Internet Explorer som gjorde att det inte fungerade för alla att logga in i systemet förra veckan. Med andra webbläsare som till exempel Firefox var det inga svårigheter. I slutet på veckan hittades orsaken och felet åtgärdades, enligt Medis. Cirka 630 personkonton av totalt drygt 2.500 har registrerats via webben.

Man har fått in drygt 3.000 kursanmälningar och några hundra står ännu på väntelista. Cirka 2.600 kursplatser är besatta, men det finns ännu platser kvar på många Mediskurser. Nästa vecka på måndag besluter vuxenutbildningsnämnden vilka av höstens planerade kurser som får starta.

Kurser med för få anmälningar ställs in, så det är viktigt att alla som är intresserade av att delta i någon kurs på Medis hör av sig under denna vecka. Eller loggar in på webbsidan och bokar in sig där. (ns)

Mopedförare till sjukhus efter krock

■ Två mopedister krockade på måndagen med en bilist i korsningen Smedsgränd-Vedhuggsvägen på Klinten.

Mopedisterna som körde längs Smedsgränd hade väjningsplikt men såg inte bilen i tid. En av förarna klagade på värk i benen och fördes till sjukhuset för vård.

De riskerar bötesstraff och att få mopedkörkorten indragna en begränsad tid. (pd)

TV-texter vållar problem

Vissa saknar text på FST-kanalen, andra på Yle 1 och vissa får all text utan några som helst problem.

Arbeten på det digitala nätet får de privata digiboxarna att reagera på olika sätt.

Texten kan strula. Alla kan inte alltid få fram textremsan på Yles kanaler på grund av digitalboxarnas programvaror i kombination med konfigureringsarbete. Texten i de svenska kanalerna fungerar eftersom man där använder sig av ett annat system. Foto: ERKKI SANTAMALA

Den digitala tidsåldern har visserligen förbättrat både bild och ljud men den är långt ifrån problemfri. I hela Finland tampas många tittare i dag med att textningen av programmen inte alltid fungerar som den skall. Och inte bara det, det händer att man får textningen i skick på en kanal bara för att något senare konstatera att den fallerar på en annan.

Orsaken bakom allt tekniskt strul är att Yle och Digita gör omkonfigureringsarbeten på nätet som gör att de privata digiboxarna i hemmen inte hänger med. I synnerhet inte de som är av sämre kvalitet.

– Boxarnas programvara är så olika, förklarar stationschef **Christer Strand** på Ålands radio och tv.

Radera allt

Vad kan man då göra? Strand rekommenderar att man börjar med att radera all den inprogrammerade informationen och installera alla kanaler, språk med mera helt på nytt. Precis som man gjorde då man först fick boxen.

Lyckas inte det bör man vända sig till en fackman som kan ta en närmare titt på boxen.

– Man kan självfallet kontakta mig men det betyder inte att jag kan ge ett säkert besked just eftersom boxarna är så olika, säger Christer Strand.

– Det finns massor av boxar i användning som har en undermålig programvara.

Olika system

Många tittare undrar också varför det bara är programmen från Yle som det är problem med. Det har absolut ingenting med Smedsböle att göra utan det beror på att det tillämpas olika system i Sverige och Finland.

I Sverige, där programmen textas till bara ett språk, ”bränns” texten in på själva programmet. I Finland textar man till finska och svenska och dessutom för hörselskadade (hittas under språket ”nederländska” i tv:n) och man är därför tvungen att sända texterna digitalt.

Problemet med textningen är alltså inte ett specifikt åländskt problem utan tittare i hela landet drabbas beroende på vilken typ av box de har.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Små-ålar på gång till Åland

I morgon anländer 206.000 ålyngel med flyg till Helsingfors.

5.000 av dem skall resa vidare hit för att planteras ut i våra åländska vatten.

Gäster från Storbritannien. Ålynglen som planteras ut på Åland har ursprungligen fångats i England. Ynglen på bilden planterades ut 2005 efter nio veckors karantän. Foto: JONAS EDSVIK.

Få vet att den ål som fångas hos oss med största sannolikhet är utplanterad. Enligt Centralförbundet för fiskerihushållning är ålförekomsterna i Finland numera helt beroende av utplanteringar.

De första utplanteringarna gjordes redan i slutet på 1800-talet. Men så många yngel som i år, 206.000 stycken, har det i regel inte varit fråga om. Årets utplantering är den näst största någonsin.

Köper ynglen

För Ålands del har det under de senaste åren rört sig kring ett par tusen ålyngel.

– Det är de lokala fiskelagen som köper ynglen, säger landskapsregeringens fiskevårdsinspektör **Stefan Lindqvist**.

– Vi förmedlar beställningarna vidare och tar emot ynglen då de först kommer.

Gammal bjässe

Innan ynglen släpps ut i friheten har de hunnit vara med om en hel del äventyr.

De fångades ursprungligen i floden Severn i västra England. Därifrån transporterades de till karantän i Sverige och i morgon är det alltså dags för dem att flyga till Helsingfors för att sedan transporteras vidare till destinationsorterna runt om i Finland. Största delen av ynglen, över 70.000, skall till Tavastland.

De väger nu cirka ett gram och är 10 centimeter långa. Den största ål som har fångats i Finland är en 39 år gammal bjässe på 4,146 kilogram.

Viktig åtgärd

Ålen har minskat i hela Europa och EU har därför utfärdat en ålförordning som ålägger alla medlemsländer att göra en ålförvaltningsplan inom år 2008.

I planen skall länderna redogöra för vilka åtgärder som de tänker vidta för att garantera att ålarna under lektiden kan vandra mellan insjöar och vattendrag och öppna havet. Också utplantering av yngel ses som en viktig åtgärd för att säkra ålbeståndet.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Erhnström avvaktar beslut

Enligt uppgift till Nya Åland tänker **Björn-Olof Erhnström,** ÅHS:s förvaltningschef, inte söka om tjänsten han sitter på när hans mandat går ut den första januari 2008.

Men enligt Ehrnström stämmer det inte utan han vill avvakta med sitt beslut.

– Jag har inte bestämt mig ännu, några andra kommentarer har jag inte. (mn)

Insidermålet fortsätter i dag

■Den så kallade insiderrättegången mot **Johan Dahlman** fortsätter i dag i Helsingfors hovrätt, vilket betyder att alla de tre dagar som vikts för målet har utnyttjats.

I dag skall **Jarmo Parkkonen**, biträdande direktör vid finansinspektionen, och Ålandsbankens aktieägare **Henrik Kuningas** höras som vittnen.

Parkkonen hördes inte då fallet var uppe i Helsingfors tingsrätt 2006, han är det enda nya vittnet.

Johan Dahlman köpte 2001, då han var ordförande i förvaltningsrådet, personaloptioner i Ålandsbanken ungefär samtidigt som Svenska handelsbanken visade intresse för att köpa Ålandsbanken. Det här ledde 2005 till att Dahlman åtalades för försök till missbruk av insiderinformation. Han friades i Helsingfors tingsrätt 2006 men åklagaren ville få fallet prövat i högre instans. (tt-s)

Konferens-Åland i ny turistbroschyr

■Ålands turistförbund lanserar Åland som ett lockande alternativ för möten och konferenser.

Med en broschyr, ”Åland Konferens 2008”, visar man vilket brett utbud Åland har på kringaktiviteter och påpekar det perfekta läget mitt emellan Sverige och Finland, sägs i ett pressmeddelande.

Broschyren distribueras i huvudsak som bilaga i Dagens Industri i Sverige och Kauppalehtis Optio i Finland. Dessutom delar Ålands Turistförbund ut en viss del på mässor och till pressen. Broschyren kan även laddas ner på www.visitaland.com som PDF. Upplagan är 56.000 och finns på svenska och finska. (ns)

100.000 euro i Pommernbudget

■Däcksreparationer och en ny ståltrappa från mellandäck till nedre lastrummet ingår i underhållsplanerna för museifartyget Pommern nästa år.

Hamn- och räddningsnämnden har behandlar Pommernintendenten **Bertil Bymans** budgetförslag på 100.000 euro och ärendet går nu till stadsstyrelsen för beslut. Man ansöker också hos landskapsregeringen om 35 procent av den summan i underhållsstöd. Inträdesavgifterna till museifartyget blir oförändrade nästa år – fem euro för vuxna och tre euro för barn.

Drygt 40 procent av Pommerns besökare kommer från Sverige där det är vanligt med fritt inträde till museer. Om kronan dessutom är svag i förhållande till euron kan svenska turister dra sig för att besöka fartyget om inträdet höjs, tror Byman. (pd)

Kartmiss stör i historiebok

En historiebok om Åland där den östra delen av skärgården kapats på kartorna duger inte, tycker besvikna skärgårdsbor.
Nu svarar skolbyrån på den kritiken.

Ålands östra skärgård har kapats på flera av kartbilderna i den nya historieboken Tidernas Åland, som annars fått beröm för innehållet och det pedagogiska upplägget.

– Vi är övertygade om att den här boken kommer att ge ringeffekter, sade **Stina Colérus**, chef på landskapets skolbyrå, när boken lanserades för en månad sedan.

Boken, som är gjord för elever i årskurserna fyra till sex, handlar om Åland från stenåldern till det tidiga 1800-talet. Den östra skärgården saknas på flera bilder:

■ Kartan som visar stenåldersboplatserna på Åland mellan 4500 f.Kr och 2500 f.Kr.

■ Kartan som visar gravrösen från bronsåldern.

■ Kartan med gravfält från yngre järnåldern.

Anita Husell-Karlström, projektledare för Kultur i skärgården, var en av de första som reagerade.

– Detta känns som om man helt enkelt gör vissa delar av den åländska skärgården historielösa, skrev hon i en kommentar till Tidernas Åland som hon sände till Stina Colérus.

I går nådde kritiken allmänheten i form av en insändare från ledningsgruppen för Kultur i skärgård.

Kartorna sänder enligt ledningsgruppen ”tydliga signaler om hur skolbyrån ser på vårt Åland, vad den har för uppfattning om centrum och periferi och om vad som är viktigt och oviktigt”.

Boken borde inte användas i historieundervisningen, anser skribenterna.

Vunnit poäng

– Jag tycker att vi redan vunnit ett par poäng. säger **Christopher Pleijel**, ordförande i ledningsgruppen.

– Vi har uppmärksammat att man inte bara kan klippa bort skärgården. Och vi har fått stöd för att man har gjort ett misstag med kartorna. Nu vet Ålands befolkning det, och när boken kommer till skolorna vet lärarna vad som saknas.

Skolbyrån betonar i sitt svar att de kartor som kritiserats inte är geografiska, utan att de visar historiska fakta.

På kartorna saknas områden där det inte finns fornlämningar från den aktuella tidsperioden. Så presenteras informationen traditionellt, enligt skolbyrån.

Men nu skall boken kompletteras med alternativ till att besöka en forntida boplats i de områden där sådana inte finns, och kartor som visar den geografiska utvecklingen under olika tidsperioder.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Inte geografiskt. Så här ser kartan över stenåldersbosättningar på Åland ut i Tidernas Åland.

Stina Colérus, chef på landskapets lärobyrå.

Christopher Pleijel är ordförande i ledningsgruppen för Kultur i skärgården.

Lundberg förstår skolbokskritik

■ Landskapsregeringsledamot **Britt Lundberg,** med ansvar för kultur- och utbildningsfrågor, har viss förståelse för den kritik som ledningsgruppen för Kultur i skärgården riktar mot den nya läroböckerna ”Tidernas Åland”. I boken saknas några skärgårdskommuner på illustrationerna.

– Det var ett dåligt val av redaktionen att ta med den här kartan, säger Britt Lundberg.

Förklaringen, enligt Lundberg, är att öarna låg under vatten under den aktuella tidsepoken. Hon menar att lärarhandledningen på något sätt måste kompletteras så att det inte uppstår några missförstånd.

– Det finns skäl att titta på det här. (ak)

Kom ihåg

■■ **ABF Åland:** Motionsgymnastiken startar måndag 15.9 kl 18.30 i Strandnäs skola (norra) och pågår alla måndagskvällar. Ledare Sinikka Östberg. Man betalar 4 euro per gång. Ingen förhandsanmälan behövs. Ev. förfrågningar till ABF-Åland tel.16 707.Alla välkomna!

■■ **Alandia Squaredancers:** Basic-kurs startar torsdag 4.9 kl 18.30 i klubblokalen, som ligger på Skolvägen 1, samma gata som går till Vikingaåsens skola. Basic är grundnivån i squaredans och kräver inga förkunskaper, bara gå i takt till musik. Man behöver inte komma i par, det finns dansare i klubben som fyller upp där det behövs. Tre första gångerna är prova på och kostar inget. Välkomna! Styrelsen.

■■ **Folkhälsan i Lemland:** Kursen i vattengymnastiken fortsätter med start tisdag 9.9 kl.19.00 samt kl.20.00. Plats: Allaktivitetshuset i Mariehamn. Ledare: Minna Lindqvist.

■■ **Folkhälsan i Saltvik:** Vattengymnastiken i Godby börjar onsdag 10.9, dagtid 3 grupper. De som var med på vårterminen har platsen kvar, behöver endast anmäla om man inte tänker fortsätta så att nya kan få plats. Det finns några lediga platser. Anmälan och förfrågan till Eva tel: 040 764 30 80. Välkomna, även från andra kommuner.

■■ **Geta marthaförening:** Månadsmöte onsdag 3.9 kl.19.00 på Enebo café. Vi diskuterar bl.a de nya skolmatsreglerna. Även nya medlemmar och intresserade är välkomna!

■■ **Hälsofrämjandet på Åland**: Maggis vattengymnastik fortsätter i Godby simhall måndag 29.9 kl 15.00 och 16.30. Simmare som inte tänker fortsätta eller byta grupp skall anmäla vecka 39, senast den 28.9. Nya simmare välkomna. Anmälan 22-28.9. Tel. 43 606 eller 0457 0723 806.

■■ **Kvinnfolk:** Säsongens första öppet hus för spelmän på fredag 5.9 kl 19 i Önningebymuseet. Spel och fika som vanligt. Välkommen!

■■ **Lijnwäfware Erich Sundbergs släktförening:** Årsmöte söndag 7.9 kl 13.00 på Stormskärs konferens och värdshus i Simskäla. Anmälningar till Eva tel 0457 530 13 07 eller till Kristina 43 694. Välkomna!

■■ **Mariehamns pensionärsförening:** Efter ett långt och behövligt sommaruppehåll sätter vi i gång med våra månadsträffar igen. Den första träffen för i höst går av stapeln onsdag 17.9 kl. 14.00 i Röda Korsgården. Vi får information och presentation om AX.Tours reseutbud. Minister Katrin Sjögren kommer och informerar om pensionsnytt och besvarar våra frågor. Musikanterna Uffe Andersson, Christer Liewendahl och Sture Söderlund står för resten av underhållningen. Alla är hjärtligt välkomna och vi tar gladeligen emot nya medlemmar.

■■ **Mellersta Finströms marthaförening:** ”Kyrkogång” till Geta kyrka söndag 7.9 kl. 11.00. Sedan besöker vi Linastugans hantverk, kulturarvsstugan och Soltuna där vi äter. Ring till A-B 42 4 43 senast torsdag 4.9. OBS! Anmälan till blomstersmyckning senast 8.9.

■■ **Njursjuka och transplanterade:** Föreläsning om ”Kost vid njursjukdom” med dietist Angelica Johansson torsdag 11.9 kl 13.00 i ÅHS konferenscenter del 1. Anmälan till HandiCampen på tfn 527 360 senast torsdag 4.9 före kl. 15.00. Välkomna!

■■ **Norra Ålands pensionärer:** Simningen börjar fredag 12.9 med starter kl. 9.30 till 13.20. Anmälan till simledare Eva Helling tel. 040-764 30 80 senast den 10.9.

■■ **Power Club:** Höstmöte tisdag 16.9 kl 19.00 Varmt välkomna!

■■ **Power Club:** Föreläsningen ”Vi får de barn och ungdomar vi förtjänar” med Britt-Louise Theglander arrangeras av Power Club i sammarbete med skolbyrån vid Ålands landskapsregering 4.9 kl 19.00-20.30 i hörsalen i Ålands lyceum.

■■ **Rädda Barnen:** Rädda Barnens föräldra- och barngrupp Öppna Förskolan inledde sin verksamhet måndagen den 1 september i lekparken i Hindersböle kl 9.30-12.30. De två första veckorna är vi utomhus alla dagarna. Inomhusverksamheten inleds i nya lokalen vecka 38, på tisdagen. Närmare information kommer senare.

■■ **Röda Korset:** Humanitärrättsutbildning 20–21.9, lördag kl 9.30-17.00 och söndag kl 9.00-13.30, på Park hotell. Kursavgift 10 € för medlemmar. 25 € för ickemedlemmar (innehåller material och fika). Innehåll: Information om humanitär rätt och Röda Korset och nstrument för att förstå den bild som medierna skapar av världens konflikter och Det humanitära arbetets utmaningar och möjligheter Anmälning och tilläggsinformation: petra.berg@redcross.fi Tel. 040–589 61 63. Anmälningar senast 16.9.

■■ **Visans Vänner:** Vi startar vissäsongen med vårt kafé torsdagen den 4.9 kl 19 på café Vreten, Skeppargatan 11. Kim och Marianne uppträder med bland annat visor från sin New Foundland-resa. Kaffeservering.

■■ **Vårt Hjärta:** Kom i håg att anmäla dig till höstens vattengymnastik i Gullåsen, Folkhälsans allaktivitetshus, Mariebad och Ålands idrottscenter, till Annette, tel 14195, 0457 524 3798 eller 0457 5958 533.

■■ **Ålands Caravan Club**: Kom ihåg höstträffen på Notviken (ingen dans) 5-7.9 med bland annat minigolfmästerskap.

■■ **Ålands flicklottor och soldatgossar:** September månadsmöte är utfärd till Märkets fyr. Planeras vecka 38, tisdag eller onsdag eftermiddag kl.16, beroende av väder. Förhandsanmäl före tisdag 9.9 till ordf. tel. 0400 7214 15. Max 10 deltagare.

■■ **Ålands fåravelsförening:** Föredrag med Robert Nilsson, lammrådgivare och en av Europas största lammproducenter, lördag 6.9 kl 10-15 på Naturbruksskolan. Lunch till självkostnadspris. Förbered dig gärna med egna frågor då det kommer att finnas tid för diskussion. Anmälan till Cecilia tel 0457-523 07 23 snarast.

■■ **Ålands fåravelsförening:** Infotillfälle om bildandet av ett lammköttsandelslag söndag 7.9 kl 11.00 på Naturbruksskolan. Teresa Westmark berättar om sitt examensarbete. Verksamhetsledaren från Österbottens fårandelslag berättar om deras verksamhet och erfarenheter. Diskussion. Vi hoppas alla lammproducenter kommer!

■■ **Ålands synskadade:** Första månadsträffen hålls i Ankaret måndag 8.9 18.00. Musikunderhållning. Diskussion kring höstens program och aktiviteter.

■■ **Zhineng qigong:** Grundkurs i Zhineng qigong 27-28.9. För anmälan och information ring Sonja 17 889 eller Bitta 0457 342 1927.

OBS Det händer

ONSDAG 3.9

BIO

■■ **Bio Savoy kl 19.30.** Arn - Tempelriddaren. Den första av de två filmerna om Jan Guillous romanfigur.

DEBATT

■■ **Lagtingets auditorium 13.00-14.30.** Aktuella frågor inom Europeiska Unionen med europaministern Astrid Thors (sfp). Tidningen Ålands chefredaktör Niklas Lampi kommenterar och publiken kan ställa frågor.

■■ **Stadshusets foajé kl. 19.00.** Diskussionstillfälle om anhörigas roll i äldreomsorgen. Staden tar fram ett nytt äldreomsorgsprogram och stadsstyrelsen har tillsatt en kommitté för att ta vara på allmänhetens synpunkter.

NÖJE

■■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj Tony.

■■ **Parks Bar kl 22.00.** Trubaduren Richard ”Räven” Holmgren

■■ **Dinos kl 22.00.** Coverbandet Made In Thailand.

RADIO

■■ **Radio Vega, kl 18.03 och kl 22.25.** Programmet Kulturtimmen uppmärksammar författaren Sanna Tahvanainen.

RIKSDAGSBESÖK

■■ **Föglö kommungård kl 18-30-20.00.** Ålands riksdagsledamot Elisabeth Nauclér talar om riksdagsarbetet och svarar på frågor.

TORSDAG 4.9

BINGO

■■ **PAF Casino kl 19.00.** IFK-bingo.

BIO

■■ **Bio Savoy kl 19.30.** Arn – Tempelriddaren. Den första av de två filmerna om Jan Guillous romanfigur.

FÖRELÄSNING

■■ **Ålands lyceums hörsal kl 19.00-20.30.** ”Vi får de barn vi förtjänar”. Läraren och läkaren Britt-Louise Theglander talar om barns inlärning..

NÖJE

■■ **Dinos kl 24.00.** Coverbandet Made In Thailand.

■■ **Parks Bar kl 22.00.** Trubaduren Richard ”Räven” Holmgren.

■■ **Arkipelags nattklubb kl 22.00.** Bar-DJ.

VANDRING

■■ **Samling vid Ljunggrens butik i Sund Finby kl 19.30**. Folkhälsans Sundsvandring med Alf Gustafsson

.

VERNISSAGE

■■ **Ålands museum kl 19.00**. Utställning om de åländska folkdräkterna som fyller 100 år.

■■ **Galleri Skarpans kl 18.00-20.00**. ”Impulser” – målningar av Petri Allinen.

VISA

■■ **Café Vreten i Folkhälsans hus på Styrmansgatan kl. 19.00.** Visans Vänners viscafé med Kim & Marianne.

familjen

Dagens namn
SOLVEIG

Döda

HENRY GRANQVIST

Torsdagen den 14 augusti avled **Henry Gustav Uno Granqvist** från Sundbyberg, Rissne i en ålder av 62 år. Henry var född den 1 juni 1946 i Hammarland Samuelstorp.

Han var utbildad elektriker men jobbade även till sjöss både före och efter utbildningen. Han fick arbete på Svenska Stadsteatern 1968 som ljussättare och elektriker men de senaste 36 åren har Henry arbetat vid Sveriges television som elektriker och ljussättare.

Henry var väldigt omtyckte av både arbetskamrater och arbetsgivare och han ställde alltid upp när det behövdes för dem och även för släkt och vänner. Han var en positiv och glad person som alltid såg framåt.

Han var i över 15 år ordförande i bostadsrättsföreningen i Sundbyberg, Rissne. Hans stora intresse där var att se till att alla hade det bra.

Närmast sörjande är hustrun **Anita**, tre barn, tre barnbarn, syster **Christina** med sambo, syskonbarn med familjer, svägerskor samt övrig släkt och vänner.

■**Johanna Mattsson**, Mariehamn, har avlagt filosofie kandidatexamen i kemi vid Örebro universitet.

PRATSTUNDEN

En femtioåring med många intressen

Alla känner till **Henning Karlsson**. Han är lite av Ålands **Sverker Olofsson**, han i Plus, ni vet. När något inte står rätt till dyker Henning Karlsson upp.

Men han är mycket mer än bara Ålands egen arbetarskyddsingenjör. Han är hockeyspelare, fårägare, politiskt intresserad och med siktet inställt på två världsrekord. Och så är han delägare i en Fordson Dexta 1958, en veterantraktor som troligen är den äldsta av sin sort på Åland.

Henning växte upp i Sund Kastelholm i en brödraskara på fem. Fadern dog när Henning var liten och bröderna fick arbeta i det lilla jordbruket.

– Det var en väldigt grabbig uppväxt. Vi hade olika projekt, som till exempel att köpa en ishockeyrink till ett kärr som vi hade uppe i bergen i Sund.

Tar det inte lungt. Chansen att se Henning Karlsson i en gungstol med armarna i kors får man inte ofta. Förutom sitt arbete håller han får, spelar ishockey, golfar och engagerar sig i sin omgivning. Och om 32 år ska han slå ett världsrekord.

Intresse för arbetarskydd

Henning utbildade sig till maskiningenjör i Stockholm och redan under utbildningen kom han i kontakt med en lärare som var skyddsingenjör och höll kurser i ämnet.

– Han väckte ett intresse för olika problem inom maskinbranschen. Det som var aktuellt på den tiden var till exempel buller, belysning och ventilation.

Efter arbete på landskapets trafikavdelning fick Henning ett vikariat som arbetarskyddsingenjör och på den vägen är det.

– Det är märkligt hur man fastnar, säger han filosofiskt. Arbetet har ändrat mycket under 80-, 90- och 2000-talet. På 80-talet fanns inte trakasserier, mobbning och yrkessjukdomar. På 90-talet kom yrkessjukdomarna, den psykiska situationen på arbetsplatsen och arbetstidsdiskussionen. På 2000-talet gäller kvalitetssäkring, där man utvecklar arbetsplatserna. Det är kul att jobba med.

Trots att Henning ibland får lyssna på problem i butikskön lider han inte av att vara arbetarnas livlina. På Åland respekterar man skillnaden mellan arbetstid och fritid. Han vet att det finns ett stort mörkertal när det gäller arbetsplatsolyckor.

– På krogen kan det komma fram någon och visa ett avsågat finger och berätta att det inte gick riktigt rätt till. Men saken är inte anmäld och ingen vet något om det. Det finns kolossalt mycket att göra inom mitt område.

Får och motion

Som motvikt till arbetet har Henning skaffat sig en liten besättning Ålandsfår. Han känner varmt för rasen och ville hjälpa till att bevara rasen.

– Jag visste inte när jag skaffade Ålandsfår att de var så rymningsbenägna. Jag beklagar åt alla grannar som råkat illa ut. Nu börjar de hållas.

Han har stängsel som är 110 centimeter högt och hittills har fåren inte lyckats hoppa över.

Motionen fungerar också som motvikt till arbetet för Henning.

– Det går inte att spela ishockey och tänka på jobb samtidigt, då springer man bokstavligen in i väggen.

Henning har fortfarande starka känslor för Kastelholm trots att han bott i Haraldsby sedan 1986.

– Det är den bästa sidan av Sund, säger han med glimten i ögat. De som bor där är lite speciella. Slottet ger råg i ryggen.

Försökt bli politiker

Politik är också intressant. Henning är med i Obunden samling och har ställt upp i val.

– Jag har verkligen försökt bli politiker, men misslyckats totalt i valen. När **Runar** (**Karlsson**) ställde upp första gången hade vi en gemensam kampanj med ritade serier. Runar fick 75 eller 80 röster och jag fick 10. Man ska nog jobba hårt med sina väljare.

Världsrekord

Världsrekorden då? Det ena är lättare att uppnå än det andra. Henning vill ha världens största besättning av Ålandsfår och han tror inte att rekordet är svårslaget för de besättningar som finns är små. Det andra världsrekordet han vill slå är att bli världen äldsta veteranishockeyspelare som deltar i VM för klubblag.

– Den äldsta hittills är 81 år.

Då gäller det bara att hålla sig i form i 32 år till. Vilket kan bli svårt med tanke på att Henning kallar sig själv skadebenägen. Näsan har han brutit flera gånger under ishockeymatcher. En turnering i Sverige hann han spela i sex minuter, sedan måste han till akuten och plåstras om.

Text och foto: NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Fakta/Henning Karlsson 50 år

Namn: Lars Henning Karlsson.
Född: 3 september 1958 i Sund Kastelholm.
Gör: arbetarskyddsingenjör och fårägare.
Familj: de utflugna barnen **Henrietta** 20 år och **Alexander** 19 år.
Intressen: allt mellan himmel och jord, är själv aktiv idrottare, har ett nytt intresse för veterantraktorer.
Firar: den 8 november med öppet hus på byagården i Haraldsby klockan 15-17. Sedan fest för inbjudna på kvällen. (Inbjudningarna skickas snart ut).

Missionspastor till Hälsingland

Missionspastor Seth Jacobson har bytt församling. Efter 19 år på Åland har han nu styrt kosan mot Edsbyn i Hälsingland i Sverige.

Tidigare var rörligheten större hos pastorer i missionsförsamlingar säger missionspastor **Seth Jacobson**. Numera är det inte lika vanligt att flytta ofta. Jacobson tillbringade själv 19 år på Åland, men har nu flyttat med familjen till Edsbyn i Hälsingland i Sverige.

– Jag fick en kallelse från församlingen med en fråga om att blir pastor och föreståndare. Vi funderade i familjen och nu har hela familjen flyttat. Äldsta sonen som studerar i Jakobstad har också ett eget rum här.

Sedan den 1 augusti fungerar Jacobson som pastor och föreståndare för Edsbyns missionsförsamling. Arbetet är tillsvidare och skiljer sig lite från det på Åland.

– Det är ett helt nytt sammanhang, annan kultur och traditioner.

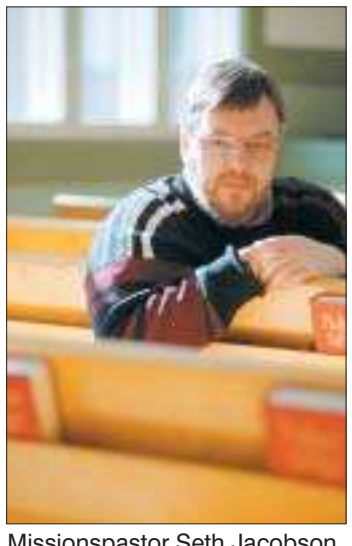

Missionspastor Seth Jacobson har lämnat Åland efter 19 år och är nu ny pastor och föreståndare i Edsbyns missionsförsamling i Sverige.
Arkivfoto: GUNNAR ROOS

Hela familjen trivs redan och Jacobson blir så småningom varm i kläderna. Familjen har blivit väl mottagen. Med ett nytt jobb är det alltid mycket att sätta sig in i. Edsbyns missionsförsamling är större än den på Åland.

Möten med människor

Har du några speciella minnen från Åland?

– Det är många olika saker och svårt att plocka fram eftersom du skriver i tidningen. Minnena är förknippade med möten med enskilda människor och sådant som jag inte får föra vidare.

Jacobson uppskattar närheten på Åland och att alla känner alla. Han nämner även miljön och skärgården på Åland.

– Här i Edsbyn är det fjällvärld och det är också bra.

Vem tar över på Åland efter dig?

– Det finns ingen konkret än men processen är i gång.

Blir det en annons eller kallelse för den tjänsten?

– Det är vanligare att använda det senare. Det är så små sammanhang i Svenskfinland att det är en gångbar väg.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Bildningsförbund syns i Norden

■Ålands bildningsförbund har antagits som medlem i FNB, förbundet för nordisk vuxenutbildning.

Nu kan det bli fart på studiecirkelverksamheten på Åland, hoppas **Mikael Erickson** vid Ålands bildningsförbund. Via FNV kan Åland få tillgång till studiematerial och föreläsare inom ett stort antal områden.

– I Sverige ordnas 400.000 studiecirklar per år. Här har vi nio.

Erickson ser också medlemskapet som ett bra sätt att marknadsföra Åland.

– Ålands flagga syns i ett nytt nordiskt sammanhang. Nu siktar vi på en styrelseplats, och så bjuder vi in dem till Åland på konferens. (pd)

Bidrag för företagsbok

■Ålands handelskammare har beviljats 6.947 euro i landskapsstöd för att ta fram en starta eget-handbok.

Bidraget betalas ut efter redovisning. (ab)

Almas lillasyster Kajsa född den 6 april 2007 i Guangxi, Kina kom hem till Jomala den 24 augusti 2008. Föräldrar är Christina och Henrik Östman. Familjen bor i Jomala Prestgårdenby. Foto: PRIVAT

Ny på Åland

TACK

Ett varmt tack till er alla som genom blommor och inbetalningar hedrat minnet av vår älskade

Lars-Åke "Lasse" Wiklöf

samt deltagit i vår stora sorg.

De anhöriga

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Att vandra är att försätta sig i en stämning där det är tillåtet att tänka.
OLLI JALONEN, författare, i Hbl.

Salonen siktar på Åland

Om allt går i lås dirigerar han i kultur- och kongresshuset om ett år

Det finns en chans att världskände dirigenten Esa-Pekka Salonen och Sveriges Radios symfoniorkester och radiokören kommer till Mariehamn i augusti nästa år.

Man skulle då ge ett profant oratorium till 200-årsminnet av skilsmässan mellan Finland och Sverige.

Konserten i Mariehamn skulle ges inom ramen för den stora Östersjöfestival, som har **Esa-Pekka Salonen** som konstnärlig ledare.

Initiativtagare till musikprojektet är **Mårten Fröjdö**, verksam i företaget MacArena på Åland, och hans syster, regissören och skådespelerskan **Ann-Cathrine Fröjdö** i Österbotten.

Texten skrivs av författaren **Lars Huldén** och musiken komponeras av **Kimmo Hakola**. Samme kompositör, för övrigt, som gjorde musiken till den gångna sommarens opera om industrimagnaten **Antti Ahlström** i Norrmark som **Arn-Henrik Blomqvist** regisserade.

Möte i går

I går var Mårten Fröjdö i Stockholm för ett arbetsmöte med bland andra **Mikael Tydén,** vd för Berwaldhallen, Finlands ambassadör i Stockholm **Alec Aalto** och **Per Unckel**, landshövding i Stockholms län och ordförande för den svenska organisationen kring minnet av 1808-09 års händelser.

Mårten Fröjdö berättar att upprinnelsen till projektet ligger några år tillbaka i tiden. När Finlands nya ambassad i Stockholm invigdes år 2004 framfördes ett verk med text av Lars Huldén och musik av **Tuomo Haapala**. Ann-Cathrine Fröjdö medverkade i produktionen och redan då föddes tanken på att temat kunde utvecklas till någonting större.

Kontakt tidigare

Redan tidigare har det förekommit vissa kontakter mellan Östersjöfonden på Åland och Berwaldhallen kring möjligheten att förlägga någon konsert inom Östersjöfestivalen till Åland. Även om Östersjöfonden inte är involverad i det som nu förbereds så har man varit med och väckt ett intresse för Åland inom festivalorganisationen.

– Genom det nya kultur- och kongresshuset finns det nu dessutom helt nya förutsättningar för att ge en konsert på Åland, konstaterar Fröjdö.

Esa-Pekka i grupp

I den arbetsgrupp som arbetar med projektet sitter, utöver Mikael Thydén och Mikael Fröjdö också Esa-Pekka Salonen**, Susanna Tommila** från Hanaholmens kulturcentrum i Esbo samt Ann-Cathrine Fröjdö.

Enligt Mårten Fröjdö har Esa-Pekka Salonen ett positivt intresse för att ge en konsert på Åland. Aktuellt är också ett uppförande av verket i Helsingfors, liksom i Stockholm.

Vet inom en månad

Lars Huldén har arbetat vidare med librettot men har ännu inte kunnat ge kompositören Kimmo Hakola klartecken för arbetet med musiken.

– Vi måste först säkra de ekonomiska förutsättningarna. Det är ju ingen mening att komponera ett verk som det inte finns möjlighet att uppföra. Inom september bör vi ha fått klarhet om huruvida projektet är genomförbart eller inte, säger Fröjdö.

Några exakta ekonomiska kalkyler finns inte i dagsläget men en siffra som nämnts ligger kring 6-7 miljoner svenska kronor och här skulle då landskapsregeringen delta med omkring 50.000 euro.

– Vad det slutligen blir beror på hur förverkligandet ser ut, till exempel hur många solister som engageras, säger Fröjdö.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

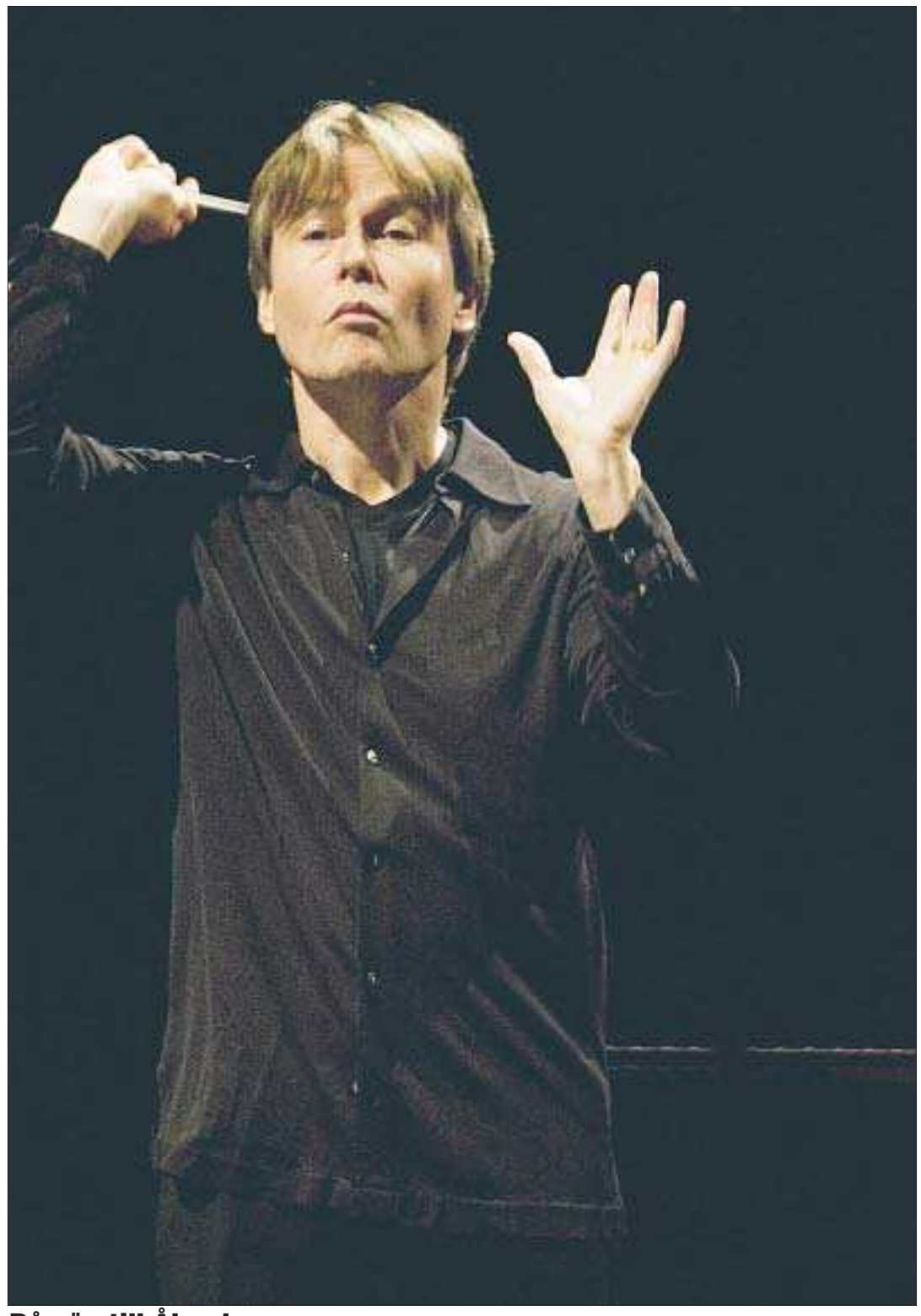

På väg till Åland. Esa-Pekka Salonen kan dirigera i nya kultur- och kongresshuset i Mariehamn i augusti nästa år. Foto: SUSANNA VUCETIC BOHM/Östersjöfestivalen.

Bakgrund/Östersjöfestivalen

■ Östersjöfestivalen med Berwaldhallen i Stockholm som centralpunkt har etablerat sig som en av norra Europas viktigaste musikfestivaler. Målsättningen är att genom klassisk musik öka samhörigheten mellan Östersjöländerna och fokus på den känsliga Östersjömiljön.

■ Tanken på ett samarbete inom musiken föddes redan 1999 då Berwaldhallens chef **Mikael Tydén** och dirigenterna **Esa-Pekka Salonen** och **Valey Gergiev** gjorde en båtfärd på Nevafloden i S:t Petersburg. Diskussionerna mellan Tydén och Salonen fortsatte senare i Helsingfors.

■ Den första festivalen genomförde år 2003. Konstnärlig ledare för festivalen har Esa-Pekka Salonen varit från start.

■ På festivalens hemsida skriver Salonen bland annat: ”Jag är inte så naiv så jag tror att vi klassiska musiker kan rädda ett helt hav från miljöförstöring. Men jag tror att om vi höjer medvetenheten genom att låta ett ekologiskt tema löpa genom hela festivalen, så har vi en bättre möjlighet att på sikt förändra situationen.”

Djärva planer, säger Huldén

– Det är djärva planer och jag hoppas ju att de går i lås.

Det säger författaren Lars Huldén om det musikprojekt som Ann-Cathrine Fröjdö och Mårten Fröjdö tagit initiativ till.

Lars Huldén berättar att det verk han skrev texten till inför ambassadinvigningen i Stockholm år 2004 bar namnet ”Skiljas och mötas”. Musiken komponerades av **Tuomo Haapala,** mest känd som jazzmusiker.

– Det tar sin början på 1790-talet med de så kallade Anjalamännen som då arbetade för att skilja Finland från Sverige, något som ju sedan förverkligades år 1809. Jag förde berättelsen framåt till Sveriges och Finlands EU-inträde då länderna så att säga möttes igen.

Nu har han på **Ann-Cathrine Fröjdös** uppmaning skrivt till en andra akt som för handlingen framåt till våra dagar. Han blickar också in i framtiden.

Några religiösa anspelningar finns inte i verket men Huldén tycker ändå att det kan kallas oratorium eftersom det har oratoriets form med en berättare och solister samt orkester och kör. (jk)

Lars Huldén.
Arkivfotoo: GUNNAR ROOS

Donation. Härbret på Kullmans i Saltvik har donerats till Önningebymuseet. Foto: KJELL EKSTRÖM

Ett gammalt härbre blir sommargalleri

vid Önningebymuseet. Det är **Rita Mattsson** i Mariehamn som har beslutat donera härbret från Kullmans i Saltvik Nääs till museet. Byggnaden kommer att flyttas till Jonesas gårdstomt och placeras invid lillstugan. Det skall inredas för att möjliggöra konstutställningar av modernt snitt.

– Härbret blir ett sommargalleri för konstnärer. Öppettiderna blir desamma som för museet. Utställarna får betala en liten utställningshyra samt provision på försålda verk, säger **Kjell Ekström** i Önningeby hembygdsförening.

– Vi är naturligtvis väldigt glada över donationen. Det är ett kulturhistoriskt värdefullt hus som nu får ett sammanhang. I dag står härbret på en nästan öde tomt. Så både härbret och Önningebymuseet vinner på flyttningen, tillägger han.

Önningeby hembygdsförening har inte bestämt när flyttningen skall genomföras. Bygglov skall sökas från kommunen och ännu vet man inte om huset kan flyttas helt eller om det ska plockas ner och timras upp på nytt. ❑

Fallåker Teater kommer till Åland

i höst. Teatergänget från Fallåker i Esbo ger musikteatern ”Lorden från gränden” i regi av **Peik Stenberg** i Mariehamn i oktober. Man spelar på stadshusscenen lördagen den 11 oktober kl. 15 och 19. Ålands ungdomsförbund är lokal arrangör och biljetter kan bokas vid förbundets kansli. ❑

I Brändös nya bibliotek visas

under september månad de tre vinnande bidragen från ”2000-talets ryatävling” som Ålands Marthadistrikts hemslöjdssektion anordnat, berättar bibliotekarie **Åsa Qvarnström**. Ryautställningen kan besökas under bibliotekets öppethållningstider: måndag 13 - 15 och 18 - 20:30, onsdag 18 - 20.30 och torsdag 13 - 15. ❑

Rosella bjuder upp till dans i höst

Populära svenska artister ombord varje fredag–lördag

MICKE AHLGRENS 5–6 september

CARINA JARNEKS 12–13 september

BLONDY 19–20 september

CASABLANCA 26–27 september

Ät gott på utresan kl. 16.00 och dansa sedan hela vägen tillbaka till Mariehamn!
Ring och boka måltiden på förhand så bjuder vi på din personbiljett!

VIKING LINE
Tel. 018-26 211

1 JUNI – 31 OKT

TORSDAG 4 SEPTEMBER KL 12.00
SISTA INLÄMNINGSDAG FÖR GÄDDOR FISKADE I AUGUSTI

ÅLANDS LÄNGSTA FISKETÄVLING PÅ GÄDDA

TÄVLINGSREGLER

1. Tävlingen startar 1 juni och pågår till 31 oktober 2008.
2. Tävlingen omfattar endast gädda fångad genom spinnfiske på åländska fiskevatten, i enlighet med gällande lag och andra bestämmelser samt god fiskesed.
3. Tävlingen är indelad i två kategorier:
   - Seniorer, personer som är 15 år och äldre
   - Juniorer, personer som är 14 år och yngre.
4. Blanketter för deltagaruppgifter finns att hämta vid **Nya Åland, Sunes Jakt och Fritid, Jakt- och fiskebutiken Äventyret, Fiskarboden, Båt & Fritidsvaruhuset, Hus& Fritidscenter eller på Nya Ålands hemsida www.nyan.ax.**
5. Efter varje månad koras en månadsvinnare i respektive kategori, detta är den person som fångat den längsta gäddan under föregående månad. Efter tävlingens slut kommer totalsegrare, dvs. den person i respektive kategori som fångat den längsta gäddan under hela tävlingsperioden att koras.

För att delta krävs:
- Fotografi av gäddan gärna tillsammans med ett exemplar av Nya Åland daterat så nära fångstdatumet som möjligt
- Gäddans längd
- Fiskarens namn
- Fångstdatum
- Fångstplats (minst kommun och by)
- Bete
- Ange gärna även gäddans vikt, men det är längden som resultatet baseras på!
- Uppgifternas riktighet skall bestyrkas av ytterligare en myndig person.

MÅNADS-PRISER
4 ST DRAGPAKET
Totalvärde
120€

VINSTER FÖR 1600€

HUVUDVINST SENIOR:
Magellan navigator (värde ca 300€) från **Hus och Fritidscenter**
HUVUDVINST JUNIOR:
Mobiltelefon (värde 300€) från **MI-Data Ab**

I samarbete med:
Jakt- och fiskebutiken Äventyret Ab
SUNES Jakt & Fritid
FISKARBODEN
Nya Åland
MI DATA
HUS & FRITIDSCENTER
BÅT & FRITIDS VARUHUSET
TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR

Flera ändringar på gång

Nu kan både talerätten och närhetskontrollen skrivas in i självstyrelselagen. Men ännu vill landskapsregeringen inte uttala sig om man anser det tillräckligt för ett åländskt ja till en ratificering av Lissabonavtalet.

Fortsätter förhandla. Lantrådet Viveka Eriksson, vicelantråd Britt Lundberg och enhetschefen för Europarättsfrågor Sören Silverström redogjorde i går för resultatet av de förhandlingar som förts med riket. Som det ser ut nu omfattas de åländska kraven i rätt stor utsträckning men ännu återstår hur skrivningarna i självstyrelselagen ska formuleras. Foto: ANDREAS DIENERT

handlas lagförslaget dock i van
ning i riksdagen.
Lagtinget kan bemyndiga lan
ge bifall som avses i 1 mom.

9a kap. Ärenden som gäller Europei

59a §. (2004/11) *Beredning av ä*
tagandet

Landskapsregeringen har rätt
en vid statsrådet av Finlands st
beslut som fattas inom Europeiska
underrätten annars enligt denna
landskapets behörighet eller om
sätt kan ha särskild betydelse för
händelse landskapets och rikets
som enligt denna lag hör till lan
inte kan samordnas, skall landsk
begäran av landskapsregeringen
ställningstaganden presenteras i
institutioner.
Om det beslut som skall fatt
unionen helt eller delvis gäller till
iska gemenskapens gemensamm
formulerar landskapsregeringen
ställningstagande till den del sak
annars skulle höra till landskapet
Landskapsregeringen skall un
ningen inom Europeiska unionen
avses i 1 mom. Landskapsregeri
begäran ges tillfälle att delta i Fin
hete när frågor som enligt denna
pets behörighet berörs inom Eur

59b §. (2004/11) *Genomförande*
inte inom Europeiska unionen
När åtgärder vidtas i Finland
slut som har fattats inom Europe

Vid gårdagens presskaffe presenterade landskapsregeringen resultatet av de förhandlingar som förts med riket om Ålands inflytande i EU-frågor.

Klart är att inflytandefrågorna ska regleras i olika regelverk, varav självstyrelselagen är viktigast. Den står nu i fokus för diskussionen mellan riket och Åland. Riket har gått med på en revidering av lagen på två områden, berättar lantrådet **Viveka Eriksson**.

Känt sedan tidigare är att talerätten ska skrivas in i självstyrelselagen.

– Det vill vi särskilt se från landskapsregeringens sida.

Man har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att komplettera paragraf 59 c så att landskapet ska kunna föra talan i egen sak. Två tjänstemän – förvaltningschef **Arne Selander** och enhetschef **Sören Silverström** – företräder landskapet och arbetet ska förankras i självstyrelsepolitiska nämnden. Inom oktober ska det finnas ett utkast till en proposition.

Hur paragrafen konkret ska formuleras är svårt att säga, menar vicelantrådet **Britt Lundberg**.

– Men vår målsättning är att situationer som den med snuset inte ska kunna upprepas.

Subsidiaritetskontroll

Viveka Eriksson berättar lagen ska kompletteras även med ett moment om subsidiaritetskontrollen. Ytterligare diskussioner återstår innan det är klart hur den konkreta utformningen ska se ut.

Däremot vet man redan att Åland inte kommer att få en av Finlands två röster.

– Vi har i ett tidigare skede hakat upp oss på att det är två röster. De är tillkomna för system där man har två kammare. Vi har hävdat att vi är ett nationellt parlament och därför borde ha den ena rösten men det är inte uttryckligen för det som systemet tillkom, kommenterar Eriksson.

Befintlig lag

Det finns redan i dag stöd i lagen för inflytandet i ministerrådet. Men landskapsregering och regering anser att bestämmelserna bör formaliseras ytterligare.

– Så att det inte avgörs av om man har goda kontakter eller av vilka persontyper det råkar vara, om det är någon som tycker om att samarbeta med Åland på rikssidan eller inte, förklarar Britt Lundberg.

I ett principdokument – Ålandsdokumentet – samlas alla de inflytandefrågor som diskuteras. Här tas deklarationer och riktlinjer för regeringens samarbete med Åland i EU-frågorna upp.

Arbetet fortsätter

Parlamentsplatsen har varit ett krav ända sedan Åland gick med i EU. Viveka Eriksson säger att landskapet också fortsättningsvis kommer att hävda rätten till en egen plats, även om det står klart att den inte blir verklighet i det här skedet.

– Det handlar om legitimitet och är en demokratifråga.

Från oppositionen i lagtinget har den senaste veckan kommit kommentarer om att landskapsregeringen visat en flat attityd gentemot regeringen.

– Jämför med hur det såg ut i februari. Det fanns inte något annat än ett praxisdokument om talerätten. Man kan ju kanske titta på var vi började och var vi står i dag. Så vi har minsann jobbat på, det kan vi nog garantera, framhåller Viveka Eriksson.

Men ännu vill landskapsregeringen inte uttala sig om man anser att resultatet räcker för ett åländskt ja. Man vill vänta och se hur villkoren utformas i självstyrelselagen.

– Ingenting är färdigt förrän allt är färdigt, säger Viveka Eriksson.

I dag hör lagtinget Ålandsminister **Astrid Thors** i frågan.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

”Synnerligen komplicerade” konsekvenser av ett nej

Ett åländskt nej får svårlösta konsekvenser.

– Det leder till oförenlighet mellan självstyrelselagen och Lissabonfördraget, säger enhetschef Sören Silverström.

Även om lagtinget inte ger sitt bifall kan Finland ratificera avtalet. Sören Silverström har under sommaren utrett konsekvenserna av att Lissabonfördraget träder i kraft utan lagtingets bifall.

Två centrala frågeställningar uppkommer:

1. Hur ska man lösa den rättsliga oförenligheten mellan självstyrelselagen och Lissabonfördraget.

Silverström menar att det finns två lösningar. Alternativ ett är att lagtinget ger sitt bifall. Alternativ två att unionens grundfördrag ändras.

Ska frågan, som i det senare alternativet, lösas på EU-nivå gäller det för landskapet och riket att först förhandla sinsemellan. Frågan blir till viss del politisk och handlar om vilken status Åland ska ha i EU.

Därpå vidtar diskussionerna mellan Finland och övriga medlemsstater om en ändring i grundfördraget. Det finns nämligen ingen bestämmelse som gör att fördraget endast till vissa delar kan tillämpas på Åland.

– Man får ta allt eller ingenting.

– Om lagtinget röstar nej till fördraget kan inte Finland ensidigt säga till de andra staterna att fördraget inte gäller på Åland.

Konsekvenserna blir därför långtgående.

– I praktiken måste man förhandla fram en ändring av själva fördragstexten.

2. Hur ska Lissabonfördragets bestämmelser tillämpas på Åland?

Här måste landskapsregeringen ta beslut om det är självstyrelselagen eller unionsrätten som ska ges företräde. Enligt Silverström uppstår ”en hemskt knepig situation”. Ger man självstyrelselagen företräde kan det ses som fördragsbrott och ger man företräde åt Lissabonavtalet sätter man självstyrelselagen ur spel.

– Skulle det komma till en rättslig prövning skulle EG-domstolen troligen ge unionsrätten företräde, anser Sören Silverström.

Ändring i texten

För att undvika situationen att landskapet går emot domstolen menar Silverström att man måste lösa frågan redan i förhandlingsläget och genom en ändring av förlagstexten.

Frågorna som Åland måste behandla hamnar alltså dels på juridisk nivå, dels på politisk. Men Sören Silverström menar att det inte fullt ut går att förutspå konsekvenserna vid ett åländskt nej.

– Man kan inte genom en utredning säga vad man kommer att komma fram till vid en förhandling.

ANNIKA KULLMAN

Gjort utredning. Enhetschef Sören Silverström säger att det uppstår en komplicerad fråga om Lissabonfördraget träder i kraft utan lagtingets bifall: ska självstyrelselagen eller Lissabonfördraget ges företräde? Foto: ANDREAS DIENERT

g i självstyrelselagen

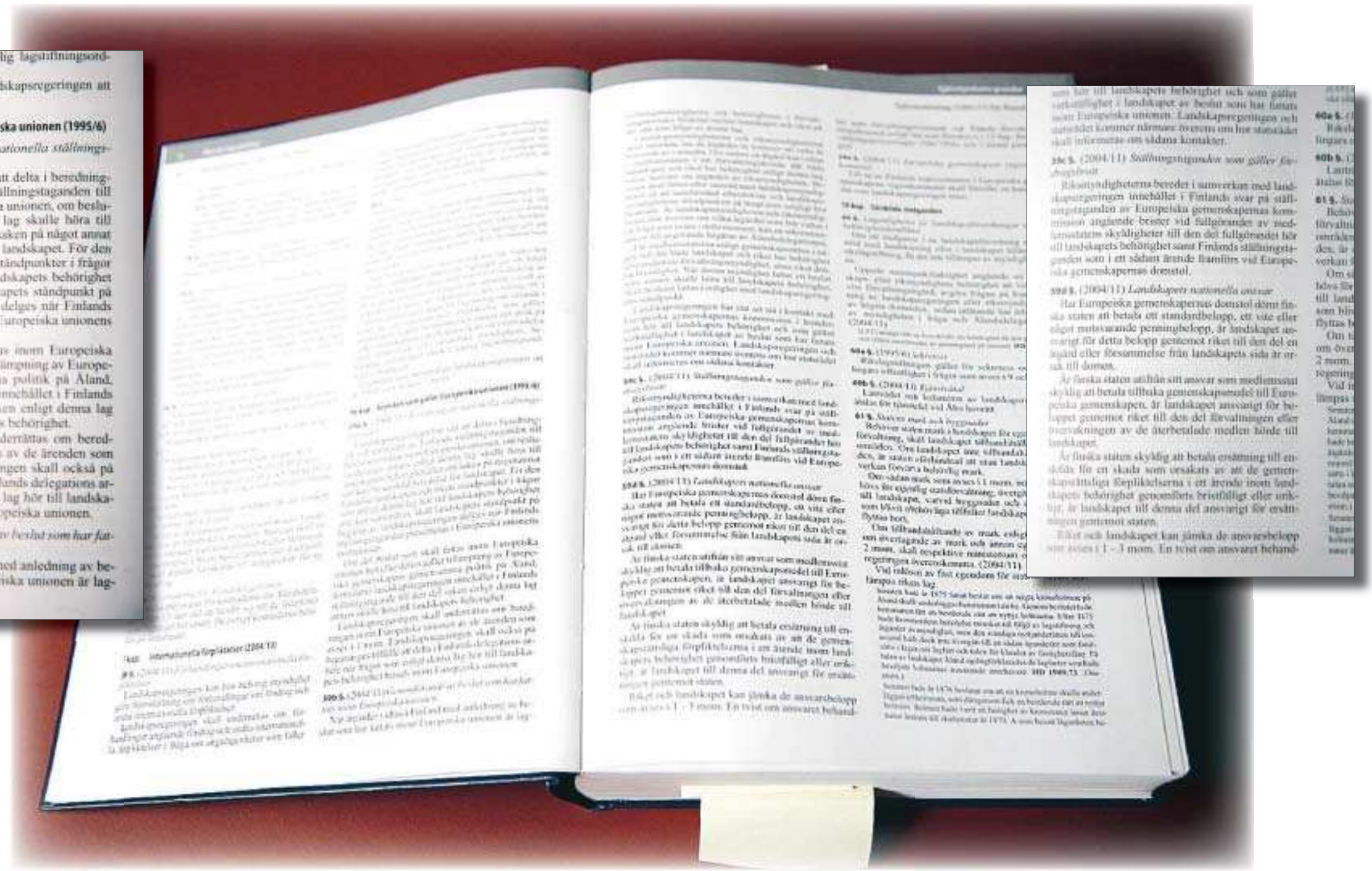

Självstyrelselagen kompletteras. De pågående förhandlingarna mellan riket och Åland kan resultera i flera tillägg i självstyrelselagen. § 59 a ska kompletteras med en skrivning om subsidiaritetskontrollen. En arbetsgrupp har tillsatts med uppgift att ändra § 59 c så att landskapet ska kunna föra talan i egen sak. Så här ser lagen ut i dag.

Fakta/Lissabonfördraget

Tycker du att det är svårt att få grepp om Lissabonavtalet? Här är några basfakta.

Lissabonfördraget är ett nytt EU-fördrag som måste ratificeras – godkännas i samtliga EU-länder för att börja gälla. Finlands riksdag röstade i juni för ratificeringen av fördraget med rösterna 151 – 27.

Hittills är Irland det enda land som har röstat nej. Det skedde i en folkomröstning i juni och vad som nu kommer att hända är oklart. Frågan kommer att tas upp vid ett toppmöte i oktober.

Reformfördraget har flera syften. Ett är att göra EU mer effektivt. Det handlar om de nationella parlamentens roll och hur beslutsprocessen i unionen ska se ut.

Nytt i Lissabonfördraget är den så kallade subsidiaritetsprincipen. Då den handlar om att besluten inom EU ska fattas på lägsta möjliga nivå kallas den även närhetsprincipen. I granskningen av om ett lagförslag strider mot närhetsprincipen kommer varje parlament att förfoga över två röster. Om en tredjedel av samtliga parlamentsröster anser att ett beslut fattats i strid med närhetsprincipen ska det prövas på nytt.

Polisiära och straffrättsliga frågor kommer att bli överstatliga. En annan förändring är att EU räknas som en juridisk person. Planen var ursprungligen att Lissabonfördraget skulle träda i kraft till början av nästa år. Som läget ser ut nu kommer det troligen inte att inträffa. (ak)

Källa: EU-upplysningen

Passa på att diskutera med Astrid Thors

I dag kommer ansvariga ministern för Ålandsfrågor, Astrid Thors, till Åland.

Hon kommer att medverka i en öppen medborgardebatt på temat ”Aktuella frågor inom Europeiska unionen”. Tidningen Ålands chefredaktör **Niklas Lampi** är kommentator.

Tillställningen äger rum klockan 13-14.30 i lagtingets auditorium.

Fakta/Ålands krav visavi Helsingfors

Från Ålands sida har man inte uttryckt missnöje med Lissabonavtalets innebörd. Ur åländsk synvinkel handlar det om frågan om hur landskapets inflytande i EU-frågor i praktiken ska tryggas.

I förhandlingarna med riket har de åländska representanterna lyft fram fyra krav:

- Parlamentsplats.
- Talerätt i EG-domstolen.
- Inflytande i subsidiaritetskontrollen.
- Medverkan i ministerrådsmötet.

Två tredjedelar av lagtinget måste rösta ja för att Lissabonavtalet ska godkännas. (ak)

Astrid Thors. Foto: LEHTIKUVA/STATSRÅDETS KANSLI

Se Kolon med Malin Lundberg
onsdagar med start den 3 september
18.30 - 19.30 - 21.30 - 22.30 - 23.30
Se det med egna ögon

Farten kan höjas i färjhamnen

Höj fartbegränsningen från Korrvik in till Västerhamn från 12 till 17 kilometer i timmen.

Det anhåller Viking Line och Tallink Silja om hos sjöfartsverket. Orsaken är att 12 kilometer i timmen är en för låg fart för att säkert navigera ett modernt fartyg.

Sjöfartsverket har bett staden om ett utlåtande. Hamndirektören **Jan Sundströms** förslag i hamn- och räddningsnämnden är att en höjning av fartbegränsningen kan genomföras om skyltar för svallförbud sätts upp på samma sträcka.

Nämnden ställer sig positiv till förslaget och hamndirektören skall bereda ärendet. (pd)

Dra på. Rederierna vill öka farten i hamnen.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Den trevliga butiken i Kroklund!

MARKET

MATKROKEN

Saltvik, Kroklund
Tel. 48 177
Fax 48 041

Livsmedel Bankservice Postombud Bensin Blommor
Videofilmuthyrning Tips & Lotto

POSTEN ÅLAND

MATKROKEN ÄR POSTOMBUD OCH HAR SAMMA ÖPPETTIDER SOM BUTIKEN! TEL. 48 282

TB

TANKA FÖRMÅNLIGT DU OCKSÅ HOS OSS MED KORT OCH SEDEL DYGNET RUNT

LOTTO

ÄSSÄ

Online

VEIKKAUS

HYR DIN VIDEO-FILM PÅ MATKROKEN

Ni kan lämna returburkar i vår returglas/burk maskin

ÖPPET:
Må-fre
9.00-18.00
Lördag
9.00-15.00

Veckans erbjudanden 3 - 6 september

Griskotletter	7 50/kg
Sidfläsk färskt	4 95/kg
Lövbiff	12 95/kg
Vägkostbröd 4st 235 g, Oululainen	0 79/pkt
Äkta knackkorv 500 g	2 99/pkt
Ungs länk 400 g Atria	0 99/pkt

Frukt & grönt denna vecka

Morötter 1 kg, Finland	0 99/påse
Blomkål	2 39/kg
Bananer Eldorado	1 59/kg
Honungsmelon Spanien	1 89/kg

Pannfärdigt till helgen
Gäller fredag-lördag 5-6 september

Schweitzare med ost & skinka	10 90/kg
Gris inre filé	11 95/kg
Pepparnoisetter	11 95/kg
Ytter filé nöt	17 90/kg

Vi SMÅ - barnartiklar
Måndag-onsdag 14-18, övriga tider enl. överenskommelse, första lördagen i månaden 12-15. Tfn 0457 361 3230

Du kan också beställa varor för avhämtning via vår e-post:
order@matkroken.aland.fi

Välkommen in!

Bostadshus med dubbelgarage Kroklund, Saltvik

Nytt och fräscht bostadshus på tomt med sjöutsikt, morgon- och kvällssol, personlig rätt till båtplats vid Ödkarbyviken! Bostadshuset, Trend House, är färdigställt år 2001 på gjuten platta i två etage, totalyta ca 190 m2. Byggnaden består av kök, hall, vardagsrum med lagrande spis, TV-rum, 3 sovrum (varav ett med egen klädkammare), toalett, badrum, klädvård, stort tvättrum/spa med rejäl bubbelpool, bastu. Genomgående hög standard. Altan med infra-värmare mot väster. Uppvärmning med värmepump i bostadshus (kulvert) och garage, snittkostnad endast ca 160-200 e/månad. Bocknäs vatten, kommunalt avlopp. Dubbelgarage med förråd, 60 m2. Separat glashus från år 2008. Outbruten tomt ca 3900 m2 med gräsmatta, träd, häck, uteplats och damm. Andel i samfällda vattenområden medföljer. Visning enligt överenskommelse fr. o. m. 15.9.2008. Tillträde ca 2 veckor efter avslut.

Utgångspris: 215 000 euro

Nytt bostadshus Barrvägen 12, Godby Finström

Bostadshus i ett plan uppfört hösten 2007. Det är fråga om ett Älvsby-hus, monteringssats på krypgrund, plåttak. Våningsytan är 101,5 kvm. Det består av kök, vardagsrum, 4 sovrum (1 sovrum har inretts av del av vardagsrummet, ej helt färdigställt), badrum, klädvård, duschrum och bastu. Öppen lösning mellan kök och vardagsrum. Fundament för spis finns förberett i vardagsrummet. Köket har sedvanlig utrustning inklusive diskmaskin. Anslutet till kommunens vatten- och avloppsnät. Uppvärmning med vattenburen centralvärme från värmepump, Nibe. Total elkostnad inklusive hushållsel för säljarens familj har varit i snitt ca 150 e/månad. I grunden finns en avfuktare. Byggnadsplanerad tomt 1426 kvm, byggrätt 20 % av tomtareal. Tomten är inte iordningställd förutom framför huset.
Visning enligt överenskommelse (efter 15/9). Tillträde efter avslut.

Utgångspris: 165 000 euro

Aktielägenhet Kaptensgatan 2, centrala Mariehamn

Centralt belägen lägenhet i staden, men med lugnt läge.
Lägenheten är 80 kvm och belägen i våning 2 (3 st halvtrappor). Den är till största delen renoverad och i gott skick. Balkong mot väster. Fönster utbytta och vätter mot väster och öster.
Lägenheten består av hall, kök, vardagsrum med plats för matsalsbord, 2 sovrum med inbyggda garderober, badrum med badkar. Öppen spis i vardagsrummet.
Ekparkett i hall, vardagsrum och i sovrummen. Köket renoverat år 2004 med vitvaror (förutom spis) och inredning, matta på golvet. Eget förråd på vinden och i källaren. Gemensamma utrymmen i form av bl.a. tvättstuga med torkrum, hobbyrum, cykelrum samt bastu i gårdshuset.
Bolagsvederlag 208 e/mån + 13,50 e/person och månad för vatten och miseavg. Andel av bolagets lån: ca 2266 e (per 31.12.2007).
Byggnaden är uppförd år 1955 i sten. Bolaget består av 2 st hus med totalt 28 st lägenheter. I huset har bl.a. gjorts fönsterbyte, målning av trapphus, takbyte och fasadmålning samt avloppsledning i källargolv förnyad.
Tillträde ca 30 dagar efter avslut. Visning enligt överenskommelse.

Utgångspris: 178 000 euro

Helrenoverad radhuslägenhet Bogränd 2, Mariehamn

Lägenheten är 47 kvm och omfattar vardagsrum, kokvrå, sovrum med klädkammare, badrum. Den har fönster mot väster. Lägenheten är nyrenoverad (badrummet renoverat år 2004). Ingången har klinker, i övrigt ekparkett i lägenheten. Kokvrån har ny inredning med Puustelli-kök och diskmaskin. I anslutning till lägenheten finns ett eget förrådsrum. Badrummet har kakel och klinker, duschhörna. Uteplats mot väster vid ingången. Tomten gränsar mot grönområde i väster. Bolagsvederlaget är 141 e/månad. Lägenhetens andel av bolaget lån är ca 1550 e. Oljeeldning. Gemensamma utrymmen: bastu, tvättstuga med torkrum, cykelrum m.m. Visning enligt överenskommelse. Tillträde omgående efter avslut.

Utgångspris: 110 000 euro

Nya aktielägenheter Neptunigatan 40 B, centrala Mariehamn

2 st nybyggda aktielägenheter om 76 m2 vardera i våning I (söder) respektive våning II (norr). Till vardera lägenheten hör ett eget källarutrymme om 17 m2 respektive 21 m2. Lägenheterna inrymmer kök, matrum, vardagsrum, 2 sovrum och badrum. Balkong. Bland utrustningen kan nämnas: ekparkett, diskmaskin, kakel och klinker, porttelefon. I källaren finns även gemensam dusch och bastu. Car-port på gården. Vattenburen fjärrvärme. Skuldfritt bolag. Visning enligt överenskommelse. Tillträde omgående efter avslut.

Utgångspris: 247 450 euro respektive 257 250 euro.

SE ÖVRIGA OBJEKT PÅ HEMSIDAN!

Fastighetsbyrå RFM Karlsson Ab

Norra Esplanadgatan 5, tel 15 675, fax 15 672
GSM 0457 522 1634, e-post: sok@aland.net, hemsida: www.sokarlsson.net

alin Tillström
ost: malin.tillstrom@nyan.ax
lefon: 528 478

sport

Jag åkte upp till Lagerbäcks rum och trodde han skulle kolla hur det var med låret.
HENRIK LARSSON VAR INTE BEREDD PÅ UTNÄMNINGEN TILL LAGKAPTEN.

Full fart när elever idrottade

IDROTT. ÅIF:s skolidrottsdagar sätter i höst totalt 600 elever i rörelse. På programmet står möjligheten att testa många olika sporter.
– Det är jättekul att idrotta, säger 11-åriga Sofia Ljung.

Efter fjolårets succé arrangerar Ålands idrottsförbund i år på nytt sina skolidrottsdagar. I den här upplagan delas barnen i årskurs 5 och 6 upp på två dagar under hösten medan årskurs 3 och 4 fördelas på ett par dagar i vår.

– Det är inte obligatoriskt, vi har skickat ut inbjudan till alla skolor och 20 av 22 deltar, berättar utbildningsansvariga **Lena Eriksson**.

Varje elev får chansen att testa på fyra olika aktiviteter och det finns många att välja mellan; karate, judo, innebandy, bowling, fotboll, ishockey, basket, bosuboll och lekar.

– Eleverna från lyceets linje hälsa- och idrott har planerat de flesta idrotterna, det ingår i deras utbildning och de fungerar som funktionärer under dagarna, berättar Eriksson.

I går var det främst elever från årskurs 6 på plats, undantaget mindre skolor som även har femmorna med.

– Vi har cirka 300 elever här i dag och räknar med lika många nästa vecka.

Pirrigt med hockey

Många skolelever har redan ett idrottsintresse, men de som inte hittat sin sport får en chans under skolidrottsdagarna.

– I fjol vet jag att bland annat judon och tennisen fick ett uppsving tack vare de här dagarna. Det här är en bra möjlighet för barn som inte idrottar att hitta en aktivitet och de får också inbjudningar till nybörjarträningar efteråt, säger Lena Eriksson.

Sofia Ljung är 11 år och går i Strandnäs skola. Hon är mitt uppe i innebandyträningen i Idrottsgården när Nyan träffar henne.

– Jag har hunnit med bowling också och senare i dag ska jag testa ishockey och lekarna, berättar hon.

Har du valt själv?

– Nej det fick vi inte göra, men jag är ändå nöjd.

Allt är bekant sedan tidigare, utom ishockeyn.

– Jag kan skrinna sådär, men har aldrig spelat. Det känns lite pirrigt!

Ingen klagar

Hon tränar innebandy även utanför skoltid, så det är en sport hon kan.

– Vi som testat någon annan sport kan kanske hjälpa de andra lite, säger hon.

Tror du att skolidrottsdagarna kan göra att du vill fortsätta med någon av sporterna?

– Det tror jag nog. Typ hockeyn tror jag säkert många vill fortsätta med.

Rolig dag i Idrottsgården. Sofia Ljung, 11, tränar innebandy även på fritiden. Men andra aktiviteter på skolidrottsdagarna var nya bekantskaper för henne.

Med kraft. Eleverna som testade karate fick skrika ut ordenligt när de tränade slag.

Grundslag. Karateklubben Ogawa visade olika grundslag för de träningsvilliga skoleleverna.

Mjukar upp. Ordentlig tänjning av ljumskarna är en god idé innan man börjar sparka.

Sofia Ljung och hennes klasskamrater har fått hålla ihop som grupp under dagen och hon intygar att de haft roligt.

– Alla har haft kul, jag har inte hört någon klaga. Det är jättekul att idrotta, säger hon.

Text och foto: MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Ailanthe vann på Kalmartravet

TRAV. Kjell Mattssons valack Ailanthe vann ett lopp i Orrefors fyraåringsserie på Kalmartravet i fredags. I sulkyn satt tränaren **Tommy Zackrisson** som styrde ekipaget i mål på den fina tiden 1.15,0 i det 2.140 meter långa loppet med autostart.

Zackrisson styrde Ailanthe som förstahäst i andraspår och i uppploppet tog han sig förbi favoriten Cuba Libre. För bedriften utbetalades 20.000 kronor i prispengar.

Ailanthe startar igen på fredag i Lunchtravet som sänds på TV4. (mt)

Björn Hansen söker revansch

SEGLING. Alandia Sailing Team misslyckades i Danish Open förra veckan, men söker nu revansch när World Matchracing Tour drar vidare till St Moritz i Schweiz.

– Vi identifierade svagheten till att vi seglade för mycket på motståndaren och för lite på de skiftande förhållandena som det bjöds på, säger skepparen **Björn Hansen** om de danska seglingarna till lagets hemsida.

Tävlingarna drar igång i dag och seglas på St Mortizsjön, belägen cirka 2.000 meter över havet och omgärdad av höga berg, vilket lär bjuda på skiftande vindar i både styrka och riktning. Båttypen AST seglar är en Blu26 och till sin hjälp har Hansen besättningsmännen **Martin Strömberg**, **Fredrik Ekman** och **Mathias Bredin**. (mt)

Operation för Samuel Barlay

FOTBOLL. IFK Mariehamns mittfältare **Samuel Barlay** undersöktes i måndags av två läkare samt en handspecialist i Helsingfors. Barlay, som fyller 22 år tolv dagar, bröt armen på träning förra veckan.

– Vi ska få besked om när han ska opereras. I och med operationen borde läkningstiden vara två månader, med enbart gips räknar man med tre månader, säger klubbdirektör **Peter Mattsson**. (mt)

Stor hemmaseger för Österns

DIVISION V, UPPLAND	
ÖSTERNÄS	**11**
BROTTBY	**2**

FOTBOLL. Österns damlag laddade ur rejält i hemmamötet mot Brottby i Upplandsseriens division V. Redan efter sex minuter var ställningen 1–0 och sedan rullade det iväg med ytterligare tio mål innan matchen var slut. Målskyttar för ålänningarna var **Ellen Ahlström** 5, **Caroline Lundberg** 4, **Josefin Flöjt** samt **Elin Karlsson**.

Österns ligger sjua av tio lag i tabellen. Nästa match är på lördag på bortaplan mot tabellfemman Rånäs IF. (mt)

Ny i Mariehamn. Ukeyima Akombo flyttade till Åland i fredags och har redan gjort sig ett namn som dirigent till IFK Mariehamns seger i söndags.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Akombo här för att göra mål

FOTBOLL. Ukeyima Akombo är på Åland för att bygga upp självförtroendet. Det ämnar han göra genom att näta flera gånger för IFK Mariehamn.
– Det finns många människor jag vill överbevisa, säger han.

Anfallaren Ukeyima Akombo är senaste tillskottet i IFK Mariehamn. U20-landslagsmannen kom till Åland från GIF Sundsvall i fredags och fick förtroendet från start i matchen mot RoPS redan på söndagen.

Och vilken debut! 20-åringen gjorde 1–0 och passade fram till 2–0-målet.

– Jag förväntade mig inte att få starta. Men tränaren trodde på mig och gav mig chansen. Jag måste bevisa vad jag kunde och jobba bra, så jag jobbade hårt hela matchen, säger han när Nyan träffar honom två dagar efter succén.

Han kommer ursprungligen från Nigeria där han spelade i Kwara United. Han värvades av dåvarande Superettanklubben GIF Sundsvall och startade 2007 i en match och byttes in i tio stycken.

I år i Allsvenskan har han dock bara ingått i truppen en enda match då han fick spela drygt en kvart. Resultatet de två senaste säsongerna har varit mållös.

– Jag pratade med min tränare och min agent om att hitta ett alternativ där jag skulle kunna återuppbygga mitt självförtroende. Och då blev det Mariehamn, säger Akombo.

Utan stress

Han är full av beröm över mottagandet från spelare och ledning.

– Jag kände mig hemma direkt och jag är glad att få spela för IFK. Mariehamn är en liten stad utan stress och vill man spela här gör man det verkligen för laget. Jag sa till mig själv att jag vill göra mitt bästa och då måste jag jobba hårt. Jag är en fotbollsspelare som kan spela över allt och kan passa in, och jag gillar IFK:s sätt att spela, säger han och fortsätter:

– Det var skönt att få göra mål och få vara med och ta tre poäng, det är bra för klubben och alla var så glada. Det finns många människor jag vill överbevisa.

Vill göra mål

Ukeyima Akombo har inte alltid varit anfallare, i Nigeria spelade han som yttermittfältare.

– Det var min tränare som ville testa mig som forward och så har det blivit. Jag är bra på att använda benen och är snabb, säger han.

Vad är målet med resten av säsongen?

– Fortsätta jobba och fortsätta göra mål. Det är därför jag är här.

Och i framtiden?

– Alla fotbollsspelares dröm är att få spela i en stor klubb i England, Frankrike eller Tyskland. Jag hoppas att jag, genom att få spela mycket matcher, kan utvecklas.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Lennart Åkerblom vann ÅM i trap

■**SKYTTE.** Åländska mästerskapen i trap avgjordes i helgen på Bredmobanan i Lemland. Endast fyra skyttar ställde upp i det ganska blåsiga vädret.

Bäst lyckades **Lennart Åkerblom** som vann med 70 träffar före **Håkan Söderström** 66, **Janne Larson** 65 och **Mikael Wilhelms** 16. (mt)

Mörn sköt pers i sista tävlingen

■**SKYTTE.** Trots hällande ösregn visade **Tomas Mörn** prov på sin skicklighet när Höstpokalen avgjordes i lördags. Det var den sista krutvapentävlingen och Mörn avgjorde tävlingen genom att skjuta 502 poäng över sex serier.

Tvåan **Kristian Norrdahl**, som vann de två senaste säsongerna, avslutade med 489 poäng medan trean **Fredrik Blomqvist** fick 482 poäng. (mt)

GOLF

Ålands golfklubb, ÅM i longdriving, 31 augusti, 14 deltagare

Final: 1) Benny Eriksson 288,10 m, 2) Kim Berglund 269,70 m, 3) Oskar Mattsson 266,0 m, 4) Jesper Eliasson 263,5 m, 5) Hannes Parkkinen 252,90 m, 6) Kenneth Lindqvist 252,50 m.

Sportens kom ihåg

■■ **Föglö jaktvårdsförening:** Fiskförädlingens vandringspris på älg 20 skott, lördag 11.30. Även lagtävling och frigevär.

■■ **IFK-hockey:** Nu börjar ishockeysäsongen för alla ungdomslag (utom hockeylekis). Födda 00-01 borjar säsongen i dag 18.00. Samling och inskrivning 17.30. Flickor börjar säsongen söndag 18.30. Inskrivning 18.00. Alla nya som gamla välkomna.

■■ **JIK-friidrott:** Klubbmästerskapen fortsätter i dag 18.15 på WHA. Anmälning 30 minuter före och uppvärmning!

■■ **RK Sleipner:** 30+ cup på söndag 13.00. Proposition på klubbens hemsida. Anm senast i dag till 13418 eller sleipner@aland.net. Frågor till Marina 040-5762396.

■■ **RK Sleipner:** Dressyrtävling 14 september 11.00 på Sleipner. Klasser LC:2 2000 finskt / utan ryggning (öppen för ekipage som inte fått 60 % eller mer i LB), LB:0 2000 finskt, LA:1 1983 finskt (rids på träns). Proposition och mer info på Sleipners hemsida. Sista anmälningstid on 10 september 20.00, tfn 13418 eller e-post sleipner@aland.net. Frågor till Sleipner eller Sussi Hellsten 040-7523903.

■■ **SIF/IFFK/IFF-friidrott:** Klubbkamp omgång 3, i dag på Sportkila i Sund. Anmälning 18.00, start 18.30. Klasser och grenar: P 7-15 år/200 m, Tresteg, Diskus. F 7-15 år/200 m, Tresteg, Diskus.

■■ **Skidskyttecentret:** Skytteinstruktör Stephen Hope håller skytteträning på lördag 09.00-12.00. Tag med träningskläder, liggunderlag, vätska och fika. Deltagaravgift 10 euro samt förhandsanmälan till Niclas 0400-193300 senast i dag.

■■ **ÅID-friidrott:** Åländska skolmästerskap i friidrott, lördag på Wiklöf Holding Arena, Mariehamn. Samling 11.00, tävlingen startar 11.30. Funktionärerna samlas 10.45.

■■ **ÅID-orientering:** Ol-cup 6 söndag i Lumparland Norrboda. Första start 10.00. Anmälan tfn 19170 senast i dag.

■■ **Ålands Ryttare:** Shoppingresa till hästsportvaruhuset Sharpman 12 oktober! Läs mer på www.alandsryttare.com.

■■ **Öspelen 2009:** Intresserad av att vara ö-värd? Fyll i din intresseanmälan på http://www.aland.com/ospel_form.

■■ **ÖSPÅ-supporterklubb:** Ni som kan hjälpa oss att sälja annonser under september, meddela Torsten per tfn 0400-791014.

Fram tappade ledningen i slutet

DIVISION VI, UPPLAND
SIGTUNA IF 3
IF FRAM 1

■**FOTBOLL.** Med en skadedrabbad trupp förlorade IF Fram lördagens match i mot Sigtuna IF med 1–3. Visserligen tog Fram ledningen i den första halvleken genom **Rikard Widberg** men i den andra halvleken tog Sigtuna över helt.

Kvitteringen kom med tolv minuter kvar av matchen och efter det tappade Fram luften och Sigtuna kunde göra ytterligare två mål.

Fram ligger nu femma i division VI med nio poäng upp till serieledarna Knivsta IK. (jl)

Topplaceringar i skärgårdsrace

■**SEGLING.** Tre åländska båtar från Mariehamns seglarförening fanns på plats i Norrtälje när Skärgårdsregattan gick av stapeln. Tävlingen sträcker sig över en cirka 25 nautisk mil lång skärgårdsbana och segrade i klass två gjorde den åländska båten My Way med skepparen **Michael Sundblom**. Båten tog även hand om totalsegern i regattan.

I klass ett blev **Björn Lindfors** i båten Solera light tvåa medan **Christer Liewendahls** Xandra Sunwind slutade sexa. (mt)

Fler besökare i idrottscenter

■Ålands idrottscenter ökade besöksstatistiken med hela 500 personer under augusti månad vilket motsvarar tio procent. Det är centrets bästa augusti månad genom tiderna rent besöksmässigt.

– Det är roligt att den positiva trenden håller i sig trots en rätt turbulent sommar med mycket tidningsskriverier, säger verksamhetschef **John Holmberg** i ett pressutskick.

Vandrarhemmet, konferensdelen och sporthallen var de enheter som ökade mest, men även simhall och gym bidrog till ökningen. Konceptet med sportresor har varit lyckat för idrottscentret vilket bygger på att sportanläggningarna är samlade med boende och mat.

– Vår klara målsättning är att fortsätta utveckla verksamheterna på ett sådant sätt att såväl ålänningar som turister upplever oss som intressanta säger Holmberg.

Flera nyheter utlovas i höst, i synnerhet i simhallen. (mt)

”Daja” vänsterback i mållös match

■**FOTBOLL.** Djurgårdens IF fick dela på poängen när Örebro kom på besök till Stockholm. Matchen slutade 0–0 och ålänningen **Daniel** ”Daja” **Sjölund** spelade hela matchen som vänsterback.

DIF ligger åtta i den allsvenska tabellen av totalt 16 lag. (mt)

Fredrik Appel i U18-landslag

■**FOTBOLL.** **Fredrik Appel**, med klubbadress IFK Mariehamn, är uttagen i den 18 man stora U18-landslagstrupp som har två matcher på programmet 16-18 september.

Finland inleder med match mot Österrike i Traiskirchen och två dagar senare står Slovakien för motståndet i Senec. (mt)

Rabatt på Viking Line

Läste Viking Lines svar på **Johan Granlunds** insändare, där man framhöll rabatterna med Viking Club-kort. Bokade själv en resa Tallinn-Helsingfors och vid bokningstillfället frågade man om jag har Club-kort och jag lämnade då mitt nummer på kortet. När jag sedan erhöll bokningsbekräftelsen visade det sig att det blivit dyrare än i prislistan.

Ringde då Viking Line och frågade om anledningen, och fick till svar att det berodde på att jag hade Viking Club kort? Men så kan det väl inte vara, ansåg, jag men fick till svar att tyvärr är det är så. Kanske något datafel, eller?

Per-Olof Fagerlund

www.nyan.ax

Ett lågt pris för miljön

Den 28 augusti 2008 har Ålands landskapsregering för den fjärde gången i ordningen i sitt utlåtande till Sjöfartsverket gått emot förslaget till införande av hastighetsbegränsning för färjtrafiken från 18 till 12 knop i den åländska skärgården.

Genom detta sitt beslut har Landskapsregeringen satt ett pris på miljön.

Enligt mångas uppfattning alltför för lågt...

Omsorgen om Östersjöns miljö, som man i alla sammanhang säger sig värna om till varje pris, får träda tillbaka för ekonomiska intressen.

Eller för att citera Landskapsregeringens slutkläm:

”Landskapsregeringen beslöt som sitt utlåtande meddela att den ansökta fartbegränsningen om 12 knop inte förordas med motiveringen att uppenbar risk i så fall skulle föreligga att trafiken mellan Åbo – Stockholm – Åbo, via Åland, skulle omöjliggöras på ett sådant sätt att det affärsmässigt inte skulle vara intressant för rederier att upprätthålla trafiken”.

Anmärkningsvärt är att Landskapsregeringen i förenämnda utlåtande inte mindre än tre gånger benämner de omfattande skador, som visserligen konstateras, i form av sug svall och erosion som olägenheter för berörda markägare. Med olägenhet brukar man avse bagateller som en sten i skon och som med en enkel åtgärd går att förändra, t.ex genom att avlägsna stenen ur skon. I detta fall torde vi dock tala om bestående negativa förändringar i havsmiljön.

De skador som uppräknas i utlåtandet inskränker sig till de synliga skadorna. De submarina skadorna i form av förstörd vattenmiljö (vegetation, fiske) och ekonomiska värden i form av en reducering av värdet på fastigheterna och öarna längs farleden förbigås helt.

Inte bara markägare berörs av svallet och suget från färjorna. Historierna om kapsejsade fritidsbåtar vars skeppare inte insett faran av att förtöja sina båtar i närheten (effekterna är milsvida) av farleden är legio.

Landskapregeringen meddelar också att den förrättat syn vid den aktuella farleden. Det låter ju trevligt och bra i avsaknad av en mer vetenskaplig utredning som egentligen borde läggas till grund för avgöranden av det slag som föreligger.

Om det var vid detta tillfälle man fastslog att det endast rör sig om en olägenhet undandrar sig utomståendes vetskap, men för att Regeringen skulle få ett hum om dessa olägenheter skulle jag, om jag varit med, föreslagit att Regeringen hade kommit med sin tjänstebåt och förtöjt den vid någon strand, varsomhelst, i närheten av farleden.

Vidare hade jag föreslagit att sällskapet vid tre, fyra tiden på eftermiddagen då ett flertal färjor befinner sig i området skulle företa en simtur utanför stranden.

Man brukar säga att den enas golv är den andras tak alltefter hur man ser på saken .

Olägenheten hade med all säkerhet förbytts till katastrof. Tjänstebåten hade slagits sönder och av Landskapsregeringen hade återstått kanske hälften efter det att den andra hälften omkommit i vågorna, suget eller slagits ihjäl i strandstenarna.

Av denna krassa beskrivning kan man sluta sig till att markvärdet på fastigheterna i anslutning till farleden måste ha sjunkit radikalt. Vilka barnfamiljer skulle våga ha sommarstuga på Nötö eller Överö i Föglö?

Har man i sina bedömningar tagit hänsyn till de stora ekonomiska belopp värdeförsämringen av stränderna utgör ? Är det markägarna längs med farleden som skall finansiera trafiken då Landskapsregeringen skriver att man vid beredningen av ärendet vägt in dessa olägenheter (svall, etc.) i jämförelse med den negativa inverkan på den åländska samhällsekonomin som en förändring av färjtrafiken skulle medföra ?

Intressant är också att notera att då en markägare i Lemland nyligen försökte skydda sig mot skadeverkningarna genom att bygga en skyddsvall, var det denne som blev bötfälld och straffad, inte ”olägenheternas” upphovsman. Han hade väl knappast byggt sin skyddsmur ifall han inte hade behövt något att skydda sig emot ?

Den miljöpåverkan denne person stod för är att betraktas som en bagatell i jämförelse med vad som redan, med myndigheterna goda minne, ägt rum.

Ser man historiskt på farledens tillkomst så torde den ifrågavarande leden ha inrättats långt före storfärjornas tid och var avsedd för den tidens sjöfart. Någonstans under decenniernas lopp har storleken på farkosterna börjat överskrida toleransgränserna för vad den omgivande miljön kan bära.

Det är bara det att ingen någonsin ens övervägt att ifrågasätta var en sådan toleransgräns kunde tänkas gå och i dagsläget verkar det fortfarande vara fritt fram för vilken storlek som helst på fartygen om blott de kan klämma sig in i de trånga sunden.

Med tanke på alla tillstånd som idag krävs för minsta ingrepp i naturen kan man bara göra sig en föreställning, om det hypotetiskt inte funnes en farled, vad som skulle krävas ifall man fick för sig att med dagens färjstorlekar, inrätta en ny farled. Eller skulle den kanske inrättas med den starkares rätt ?

På vardera sidan om Åland, på den svenska och på den åboländska sidan, har man insett skadeverkningarna och infört fartbegränsningar. Varför framhärdar man då på Åland och blundar för ovedersägliga fakta om den naturförstörelse som ägt rum och alltfort pågår ? Varför drar man inte de rätta slutsatserna vilka för gemene man kan inses bortom varje tvivel ?

Var och en som månar om Östersjöns välbefinnande bör beakta att också de områden vilka berörs av farlederna är en del av Östersjön . De är inte några ”farledsreservat” som är undantagna debatten om Östersjöns välbefinnande.

Man skulle därför förvänta sig att den Landskapsregering som tillsatts nu skulle leva upp till att devisen ”En hållbar utveckling” skulle förverkligas och att den i fortsättningen beaktade också den tunga trafikens miljöpåverkan i sitt arbete för att rädda Östersjön.

Gustaf Saurén
Sottunga

Livsfara på Klinten

Nu har det hänt – igen. Krock med en ung mopedist och bil. Moped med väjningsplikt och bil med förkörsrätt.

Vad kan vi alla göra för att få dessa ungdomar att förstå att man **måste** känna till trafikregler innan man ger sej ut i trafiken? Man måste känna till annat än gasen, annars är man en fara för sej själv och övriga människor.

Sedan skolstarten har vi klara exempel på Klinten. Cirka 07.45 hör man ett förfärligt ljud från mopeder som kör söderut på Smedsgränd. Att de passerar korsningar där högerregeln gäller verkar de stackarna inte ha en aning om. Att de skulle sänka den redan högt överskridna tillåtna hastigheten i korsningar har de inte heller en tanke på.

Nej – mera gas är det som gäller. Stackars ynkryggar som inte förstår att följa trafikregler. För ni fick väl lära er något om trafiken då ni fick moppekorteller?

Vad gör dessa väjningspliktiga mopedungdomar om det kommer en cyklist eller en bilist från höger? Det har de knappast har de en aaaning om. Ingen har heller en chans att hinna väja för dem med tanke på deras framfart.

Det rör sej många skolbarn i korsningarna på väg till Strandnäs skola. Skall de utsättas för dessa onödiga faror?

Heder till Power club som tar itu med saken men det behövs också övervakning.

Snälla poliser gör någonting i dag på Klinten före nästa olycka sker. Ni kan rädda liv med att övervaka trafiken 15 min.

Vem kan annars göra något?

Orolig

Olyckskorsning. ”Cirka 07.45 hör man ett förfärligt ljud från mopeder som kör söderut på Smedsgränd. Att de passerar korsningar där högerregeln gäller verkar de stackarna inte ha en aning om.” skriver insändarskribenten. Här i korsningen inträffade en olycka på måndagskvällen. Foto: ERKKI SANTAMALA

➤ LEDIGA PLATSER

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

lediganslår följande tjänst:

1. **En sjukskötare** med aktuell placeringvid Hälsocentralen i Godby.

Kompetenskrav enligt reglemente.

Lön enligt TKA.

Tillträde enligt överenskommelse.

Ansökan och närmare förfrågan riktas till överskötare Birgitta Hermans, Ålands hälso- och sjukvård, PB 1055, 22111 Mariehamn, tel. 538 610 eller e-post: birgitta.hermans@ahs.ax

Ansökan inlämnas senast 17.9.2008 kl. 15.00

➤ LEDIGA PLATSER

ÅLANDS OMSORGSFÖRBUND K.F

söker följande medarbetare en vikarierande

KANSLIST

heltid i arbetsavtalsförhållande för tiden 6.10.2008 – 6.8.2009 till Omsorgskansliet.
Lön: 1 915,57 €/mån.

Behörighetskrav:
Merkantil utbildning på gymnasial nivå eller motsvarande.

Prövotid tillämpas inom Ålands omsorgsförbund.

Närmare information ger: kanslist Siv Onkinen tel. 14040.

Ansökningshandlingar inlämnas **senast 16.9.2008 kl. 15.00** under adress: Ålands omsorgsförbund k.f. Strandgatan 23, 22100 Mariehamn

➤ KÖPES

2 rum och kök i Mariehamn

önskas köpa.

Ca 60-70 m² med terass eller balkong, på första våningen.

Tel 0400 783 272

➤ ÖNSKAS HYRA

Nya Åland-journalist söker

BOSTAD i Mariehamn

Gärna en tvåa, 50-60 m². Rökfri och heltidsanställd.

Ring Patrik, tel jobb 23 444 eller +46(0)709-669714

➤ KUNGÖRELSER

Ålands landskapsregering

Meddelande om offentlig delgivning

Ålands landskapsregering beslöt den 28.8.2008 att utställa vägplan för ombyggnad av landsväg nr 750, på sträckan Sottunga färjfäste – affären, sektion 40 – 2909, inklusive anslutningar i Sottunga kommun.

Vägplanen finns framlagd i kommunkansliet i Sottunga från den 3 september 2008 till 17 september 2008.

Den vars rätt eller fördel som berörs av planen kan före 22.9.2008 till kommunkansliet inlämna eventuella påminnelser med anledning av vägplanen.

Landskapsregeringen den 28 augusti 2008

Stig Janson
Vägingenjör

➤ ENTREPRENADER

GETA KOMMUN

utbjuder på entreprenad

tillbyggnad av Geta hemgård

Arbetet utbjudes som huvudentreprenad

Skilda priser avlämnas på:
- El-arbetet
- VVS-arbetet

Anbudshandlingar finns att hämta fr.o.m 5 september på kommunkansliet i Geta under kanslitid, Getavägen 2115.

Slutna anbud inlämnas senast 10 oktober 2008, kl 15.00.

Övriga upplysningar erhålles av kommuning. Thomas Idman per tel. 431526 eller thomas.idman@finstrom.ax

Byggnadskommittén

➤ LEDIGA PLATSER

K.f för De Gamlas Hem

vi lediganslår nu en ordinarie tjänst som

föreståndare

från den 17 december 2008

Kompetenskrav enligt förordningen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 804/92)

Lön enligt avtal.

Uppgifter om tjänsten lämnar förvaltningschef, Solveig Jansson tel: 31 256, mobil: 040 745 0952

Ansökan lämnas **senast den 18 september 2008** till förbundsstyrelsen för De Gamlas Hem 22150 JOMALA.

Jomala den 1 september 2008

Förbundsstyrelsen

TV-programmet onsdag 3 september

1

7.00–8.10 Gomorron Sverige [9415796]
10.30 UR [4570203]
13.00 Rapport [49574]
13.05–13.35 En kapplöpning med tiden (R) [783970]
14.25 Drakarna över Helsingfors FILM [4379135] Finsk-svensk drama från 2001. I rollerna: Paavo Kerosuo, Pirkka-Pekka Petelius.
15.55 Logga in! [6302680]
16.10 Gomorron Sverige [9841951]
17.00 Rapport [70154]
17.05 Hannah Montana [1098777]
17.30 Mega [5241]
18.00 Bolibompa [40390]
18.55 Sportnytt [5608593]
19.00 Rapport [56593]
19.10 Regionala nyheter [5178609]
19.15 Go'kväll [334777] Go'kväll-kocken Susanne Jonsson lagar rätter inspirerade av sensommarens grönsaksskörd. Aktuella gäster är skådespelarna Torkel Petersson och Gustaf Skarsgård, som är höstens heta kärlekspar på bio. Programledare: Beppe Starbrink.
20.00 Kulturnyheterna [62834]
20.15 Regionala nyheter [2094195]
20.30 Rapport med A-ekonomi [12]
21.00 Säsongstart: Uppdrag granskning [54393] Granskande samhällsprogram. Del 1 av 15. I en by i Haparanda kommun pågår sedan 20 år tillbaka landets värsta grannfejd. Även 4/9, 6/9.
22.00 Väckelsemöte [54357] Svensk scenföreställning. Jonas Gardells bejublade föreställning i en inspelning från Uddevalla. Även 7/9.
23.00 Tell me you love me [78135] Del 2 av 10. Carolyn har äggglossning, och pressar Palek till sex tills han får nog.
23.50 Kulturnyheterna (R) [6282357]
0.05 Logga in! (R) [6175013]
0.20 Förtigen barnhandel (R) [2416655] Finsk dokumentär från 2007.
1.20–7.00 SVT24 [89413029]

2

10.30–17.00 24 Direkt [96177883]
17.50 Närbild (R) [18512] Intervjuprogram. Del 3 av 10. Kvällens gäst är Kjell Bergqvist. Även 6/9.
18.20 Nyhetstecken [6979406]
18.30 Oddasat [99883]
18.45 Uutiset [266777]
19.00 Jorden – en biografi [56390] Naturdokumentär. Del 2 av 5. Luften och atmosfären.
19.55 Rapport [8248222]
20.00 Vem vet mest? [1390]
20.30 Hannibal [9131] Brittisk historisk dokumentärserie från 2006. Del 2 av 2. En berättelse om strategen, ledaren och personen bakom myten. Hannibals enorma strategiska förmåga krossade Rom, men Rom lät sig inte krossas.
21.00 Söderläge [5970] Trädgårdsdesign med Maria Arborgh. Cornelia och Måns har fått ett nytt växthus och en odlingsplats i trädgården. Även 5/9, 6/9.
21.30 Det förflutna hälsar på [4241] Finsk dokumentärserie från 2008. Del 3 av 11. Musikalartisten Matti Isokääntä var liten när flyttade med mamma från finska Österbotten till Eskilstuna. Även 4/9, 7/9.
22.00 Aktuellt [1154]
22.30 Programstart: Kunskap och vetande [9375] Danskt vetenskapsmagasin från 2007. Ångest – den moderna människans förbannelse. Irrationell rädsla, fobier och ångest förstör livet för många människor.
23.00 Sportnytt [12796]
23.15 Regionala nyheter [9487048]
23.25 Rapport [5410932]
23.30 The beckoning silence [6873338] Brittisk dramadokumentär från 2007. 25 år gammal var Joe Simpson nära att förora livet i en dramatisk klättringsolycka i peruanska Anderna.
0.45 Sleeper cell (R) [9856094]
1.40–2.05 Smarta djur (R) [5169810] Brittisk vetenskapsserie från 2008. Del 1 av 7. Den målande elefanten. Hong är sex år och kan måla med snabeln. Hennes tavlor har hängt på ett konstgalleri.

3

7.30 Nanny [749661]
8.00 Alla älskar Raymond [515951]
8.25 Just shoot me [2401680]
8.55 Rachael Ray (R) [4429864]
9.55 Top model 3 (R) [8982593]
10.50 Våra bästa år (R) [3769932]
11.40 Oprah Winfrey show (R) [2094135]
12.30 Rachael Ray [7642970]
13.25 Momento [1037593]
13.50 Våra bästa år [9357375]
14.40 Oprah Winfrey show [2982864]
15.35 Cityakuten [6443425]
16.30 Just shoot me (R) [956999]
17.00 Top model 3 [920609]
18.00 Extreme home makeover [924425] Amerikansk inredningsserie.
19.00 Navy CIS [769425] Amerikansk kriminalserie från 2003. Även natt.
20.00 2 1/2 män [301390] Amerikansk komediserie från 2005.
20.30 Sjukhuset [300661] Svensk dokumentärserie från 2008. Del 3. Barnläkaren Katarina flyger med helikoptern på ett larm i Enköping där en 8-årig pojke har svimmat på en idrottsplats. Även 6/9.
21.00 Girl meets cowboy [398951] Amerikansk realityserie från 2008. I-Jackson Hole i Wyoming, tävlar väninnorna Rachel och Ashley mot Sarah och Nelan i sann Vilda Västernstil om cowboykillen Danny. Även 6/9.
22.00 Jersey girl [908512] FILM Amerikansk dramakomedi från 2004. Ollie Trinkie har allt en man kan önska sig – en framgångsrik karriär, ett fint hem, en sprillans ny bil, en vacker hustru och ett barn på väg. I-rollerna: Ben Affleck, Jennifer Lopez, Jason Biggs. Regi: Kevin Smith.
0.00 Sex and the city [110297]
0.35 Sex and the city [5583636]
1.15 2 1/2 män (R) [6714920]
1.45 Navy CIS (R) [8293384]
2.35 The closer [7976711]
3.30 Unhitched [9149452]
3.55 American dad [7306346]
4.15–6.00 Spark [9175297] FILM Amerikanskt drama från 2007. I-rollerna: Terrence Howard, Nicole Ari Parker.

4

6.50 Nyhetsmorgon [44416319]
11.00 Supernanny: Fallet Fager [542845]
12.00 Första, andra, tredje (R) [502512]
12.55 Hem till gården [769845]
13.20 Hem till gården [7142512]
13.55 Nyheterna [1029845]
14.00 Trav: Dagens rätt [582338]
14.30 Nynne [9500680]
15.25 Nyheterna [5542574]
15.30 Doktorn kan komma (R) [909116]
16.30 Advokaterna (R) [7076086]
17.25 Kung av Queens [364154]
17.55 That '70s show (R) [721425]
18.25 That '70s show (R) [4476864]
18.50 Nigella express (R) [602390] Brittisk matlagningsserie från 2007.
19.05 Keno [3888864]
19.10 Nigella express, forts (R) [163086]
19.20 Lotto, joker och drömvinsten [785222]
19.30 Lokala nyheter [582883]
19.35 Lokalt väder [3807999]
19.40 Ekonominyheterna och Sporten [3361864]
19.50 Vädret [3367048]
20.00 Nyheterna [309932]
20.30 Ett gott parti (R) [308203]
21.00 Säsongstart: Idol 2008 [396593]
22.00 Säsongstart: Heroes [392777]
23.00 Nyheterna och Sporten [593970]
23.35 Vädret [8962690]
23.38 Lokalt väder [308962690]
23.40 Trav: Vinnare kavalkad [1112113]
23.43 America's got talent [307343609]
0.40 'Allå, 'allå, 'emliga armén [5580549]
1.20 Jordan, rättsläkare (R) [8795100]
2.20 Numbers (R) [3008568]
3.15 Advokaterna (R) [4157051]
4.00 Inte helt perfekt (R) [4394636]
4.25 Säsongsavslutning: Hope & Faith [7327839]
4.45 Nattskiftet (R) [3077094]
5.40–6.50 Threshold (R) [2714988]

FST5

6.00 God morgon med A-laget
10.00 Made in Europe
10.15 Mötesplats jorden
10.30–10.40 Wiz quiz
16.40 Obs
17.14 Kortnytt
17.15 I vändpunkten: Påläggskalven Anass Anass har i åratal spelat fotboll i en liten klubb där hans pappa är tränare. Nu har han en möjlighet att övergå till en yrkesmässig träning, men det innebär långa resor och knappt om tid med kompisarna.
17.30 Alla är bäst
17.40 Polis! Polis! Gatumusikanter. Stumfilmskomedi med Gustav Wiklund och Peppe Forsblom. Regi: Mikael Huldén. Manus: Mikael Huldén.
17.45 Buu-klubben: Bärtil
18.15 Tv-nytt
18.30 Veteran tv Del 1 av 6. Ingen lyssnar. Vad driver en äldre person till självmord? När Stina var 91 år tog hon sitt liv. Efter flera avslagna vädjanden till kommunen om att få flytta till ett servicehus, dränkte hon sig i en sjö.
19.00 Sportmagasinet Människor i idrottens värld.
19.30 Tintin Fransk-kanadensisk animerad serie. Del 21 av 39. Solens tempel, del 2 av 2.
19.55 Futz Kanadensisk animation. Om en liten, smart man, som ständigt råkar ut för trassel.
20.00 Tv-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 1 000 km ortnamn Vem sade "Det här är ju ingen å!"? Erik M Snellman belyser finlandssvensk lokalhistoria genom ortnamnen. Han besöker Ingå och träffar bl a rallyförare, arkeologer och översättare.
20.55 5 minuter
21.00 Spotlight
21.30 En spricka i kristallen Svensk dramaserie. Del 2 av 2. Som ensamstående mamma försöker Suss (Källa Bie) klara sig utan sina dominerande föräldrar.
22.30 Kvällsnytt
22.35 Oddasat
22.50–23.20 Svenska slag (R) Historiskt magasin. Del 1 av 8.

ÅLANDS RADIO 91,3 MHZ

6.45–10.00 Gomorron. Med Leif Sundberg. **6.50** Betraktelse. Av Sanna Tahvanainen. Sänds även ca. kl. 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Musikpaletten: Filmmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. Idag lyssnar vi till den tredje delen av sagan om När trollen spelte i mörka skog, skriven av Walter Stenström och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt sänds även på fredag kl. 12:30. **10.00–15.00** Mittpådan. Med Tom Wiklund. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Sänds även kl. 17:45 och i repris på lördag kl. 09:30. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Lyssnarnas 10 i topplista. Sänds i repris kl. 18:10. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Skrattsalva. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Spisa med radion. Direktsänt matlagningsprogram med radiokocken Kimmo Mattsson. Med Kjell Brändström. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland idag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Petra Dahlberg. **17.00** Ålandsnytt. **17.45** Kulturen. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. **18.06** Musik. **18.10** Lyssnarnas 10 i topplista. **19.00** Ålandsnytt. **19.10** Åland idag. **20.00** Ålandsnytt. **20.03** Åland idag. **20.40–20.45** Betraktelse.

ÖVRIGA VÄDERRAPPORTER

Radio Vega
06.00 (inkl sjö)
07.00
08.00 (inkl sjö)
10.00
12.45 (inkl sjö)
16.00 (inkl sjö)
17.00
19.05 (inkl sjö)
22.05 (inkl sjö)

Sveriges P1
06:55 (inkl sjö)
07.55
08.55 (inkl sjö)
13.54 (inkl sjö)
16.55 Sjöväder
22.50 (inkl sjö)

ÅLANDSKANALEN

Kl 6.30, 7.30, 18.30, 19.30, 21.30, 22.30 och 23.30.
Nyheter

Se det med egna ögon! www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv [40346425]
9.15 Familjehemligheter [6190390]
10.10 Nöjesrävarna [2516777]
10.30 Mot [9947]
11.00 Tv-nyheter [86574]
11.05 Prästen i Ballykissangel (R) [9678796]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [72135]
13.00 Tv-nyheter [67970]
13.05 Telefontider [973135]
14.00 Naturstund: Havsormar [2898]
14.30 Läkarna [8357]
15.00 Tv-nyheter [49222]
15.05 Diagnos: Mord [8000112]
15.50 Partierna: Kommundirektören [6305777]
16.05 Den vida naturen: Den stolta kronhjorten [9378319]
17.00 Tv-nyheter [75609]
17.08 Prästen i Ballykissangel (R) [300974999]
18.00 Tv-nyheter och väder [8338]
18.30 Prisma Studion [6357] Aktualitetsprogram om vetenskap.
19.00 Basaren: Glamour [25] Personlig glamour. Var hittar muslimska flickor kläder i Finland? En mexikansk man avstår från sitt långa hår. Daniela vill bli toppmodell.
19.30 Historia: Upprorsåret 1968 [80845] En protestvåg svepte över världen 1968, men vem var de synligaste hjältarna?
20.25 Viking Lotto [7715338]
20.30 Tv-nyheter och väder [94777]
20.55 Sportrutan och V5-travet [3336715]
21.05 A-studion [5643898]
21.40 A-plus [396222]
22.00 Fjärrlinjen: Irak under slöjan [29796] Under åren 2003-2007 dödades kvinnor i Irak, eftersom de ville förbättra kvinnans ställning och vägrade bära slöja.
22.55 Tv-nyheter [3074241]
23.00 Prisma: Solenergi i medvind [63203]
23.50 Euronews [1668574]
0.00 Uutisikkuna [73727926]
4.00–5.55 Uutisikkuna [6647159]

6.00 Tellus-frågesport [5578970]
6.50 Lilla tvåan [91439680]
6.53 Nalle Sloköra [305717999]
7.01 Vädertipparen [100084680]
7.04 Fifi och blomsterfröna [400061715]
7.16 Postis Per [107351609]
7.31 Älvaträd [103346796]
7.33 Skäll, Yrjö [303354715]
7.40 Greta Gris [2679425]
7.45 Neppajymy-klubben [2479883]
7.55 Berättelser från Mumindalen [6918116]
8.20 Kuplett [45334593]
8.53 På gräsrotsnivå [307095135]
9.00 Oddasat [48224]
9.15 Nyheter
10.35 Hjärtan i brand [6233113]
11.00 Mat med Tina [3767]
11.30 SF-Story (R) [31390]
12.30 Den rätta frågan [19845]
12.55 SF-paraden [7767222]
14.17 Nyhetsåret [206655777]
14.25 Aktuella tvåan [7042512]
15.15 Smakresa: Matsafari [1850845]
15.40 Flyttfågelvägen [9018319]
16.10 McLeods döttrar [4505203]
16.55 Norge runt [9028690]
17.00 Milly & Molly [27680]
17.24 Lilla tvåan [400287116]
18.00 Den rätta frågan [31406]
18.25 Hjärtan i brand [9706135]
18.50 Tv-nyheter [2142381]
19.00 Regionala nyheter [27593]
19.10 Sportrutan [3840241]
19.15 Tvåans höstväder [3847154]
19.20 På resa i Estland [3846796]
20.00 Hello Glasgow [73796]
20.05 Jope-show (R) [258203]
20.30 Hundkoll [3999]
21.00 Hovimäki (R) [59425]
21.50 Tv-nyheter, väder... [8109845]
22.05 Den mänskliga faktorn [1842574]
22.55 Hello Glasgow [4249154]
23.00 Inre kretsens handbok i lycka [62086]
23.45 Mötesplats: Klassfoto (R) [1877357]
0.15 Dokumentärprojekt: Dramat i Beslan [7998926]
1.50 Musik-tv: Listan [3729094]
2.35 Frågespel [8091926]
3.00 Dolt ord [6506384]
4.00 Sudoku [6582704]
5.00–6.00 Frågespel [6586520]

6.25 God morgon Finland [31713864]
9.10 Vad ska vi äta idag? [6915338]
9.15–10.05 Ett bord för tre [6574203]
10.35–11.05 Emmerdale [6084883]
13.55 Hur jag träffade din mamma [300947]
14.25–14.27 Idols – menneet vuosikymmenet [9421390]
14.55 Villi Pohjola [9883512]
15.50–15.55 Viihdeuutiset [5728932]
16.25 De vackra och de djärva [3402425]
16.55 Nyheter [5830357]
17.00 Du är vad du äter [432690] Serien fortsätter med nya avsnitt. Programledare: Anette Palssa.
17.55 Vad ska vi äta idag? [6476338]
18.00 Emmerdale [291574] Brittisk dramaserie.
18.30 R.u.m [209593]
19.00 Sjuans nyheter [298932]
19.15 Dagens väder [5586574]
19.20 Ekonomi nyheter [964749]
19.30 Dolda liv [684135]
20.00 45minuter [539357]
21.00 CSI New York [251852] Amerikansk kriminalserie.
21.55 Vikinglotto och Joker [8015512]
22.00 Tians nyheter [389749]
22.20 Resultatrutan [2425208]
22.30 Keno [682357]
22.31 Lärlingen [103423661] Final.
23.55 Sanning eller myt [4750721] Gamla myter. Allvarlig vetenskap ur en humoristisk vinkel. Jamie Hyneman och Adam Savage undersöker myter för att se om de baserar sig på sanning och sätter sig själv på spel – bokstavligen.Amerikansk kriminalserie
1.00–1.30 Snutarna [5414810] En kväll fylld av överraskningar. Mike och Jan råkar i knipa på var sitt håll men ingen kan stoppa Tommy.

> Viking Line ska snart börja driva sina färjor med sol, vind och vatten! Ted Gärdestad skulle nog vara belåten!
>
> MESSARE

debatt

Skolmaten – en viktig framtidsfråga

Landskapsregeringens beslut att gå ut med rekommendationer för skolbespisningarna har väckt starka reaktioner. Det är bra att våra barn och ungdomars hälsa diskuteras och det bådar gott att det finns ett så stort intresse för frågan ute i vårt samhälle.

Låt oss först tillrättalägga några missförstånd:

För det första rör det sig inte om några, varken EU eller finska, direktiv. De aktuella rekommendationerna grundar sig på nordiska och internationella rekommendationer. I princip är rekommendationerna de samma i hela världen. Rekommendationer som bygger på vetenskap och forskning när det gäller barns näringsbehov och fysiologi.

För det andra skall våra barn inte börja äta fettfri kost. Inget kunde vara felaktigare! Växande barn behöver fett för både mättnadskänsla och immunförsvar. Men vi behöver byta ut en del av det animaliska fettet (smör, grädde) mot vegetabiliskt (nötter, olja, fet fisk). För det tredje skall skolmaten vara en naturlig del av en bra vardag där det är viktigt att kunna njuta av maten.

ÅCA:s lättmjölk kan fortfarande serveras i skolorna men fettfri mjölk skall finnas som alternativ. Det blir inte förbjudet att steka strömming i smör. Däremot är förhoppningen att rekommendationerna skall leda till ökad medvetenhet och eftertanke när det gäller fettanvändning. Inte heller socker är förbjudet.

Det är bättre att man sätter en sked socker på gröten, än att inte äta gröt alls. Däremot är det fint om skolan kan erbjuda och visa på alternativ till sockret - allt efter vad som passar både smak och budget. Söta bärkrämer och chokladpuddingar till mellanmål som enbart ger tomma kalorier byts förhoppningsvis ut till något som ger mer bestående mättnad och näring.

Som icke-specialister ser vi det största hotet mot framtida diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar i att snabbmaten, läsken och godiset i allt större förpackningar ersätter hälsosamma måltider i kombination med att barn rör allt mindre på sig. Förhoppningsvis leder den här debatten till ökad medvetenhet hos de åländska familjerna.

Folkhälsan påverkas bäst genom förebyggande arbete. De förebyggande insatserna är de mest effektiva och mänskliga. ÅHS:s förvaltningschef B-O Ehrnström brukar påminna att endast 10 % av hälso- och sjukvårdspanoramat kan påverkas av beslut inom hälso- och sjukvården, hela 90 % beror på beslut inom övriga samhällssektorer.

Det finns dessutom en socioekonomisk aspekt på hela frågan. Barn i familjer med lägre inkomster och utbildningsnivå tenderar ha sämre hälsa till exempel mer övervikt och kariesangrepp.

Slutligen vill vi lyfta fram att rekommendationerna kring skolmaten handlar om mycket mer än smör eller margarin till exempel att det är viktigt att eleverna har tillräckligt med tid att äta i lugn och ro, att eleverna utöver skollunchen ges möjlighet till ett närande mellanmål och det viktiga i att utveckla samarbetet i skolorna genom matråd där elever, skolkökspersonal, lärare, skolhälsovård samt föräldrar ingår.

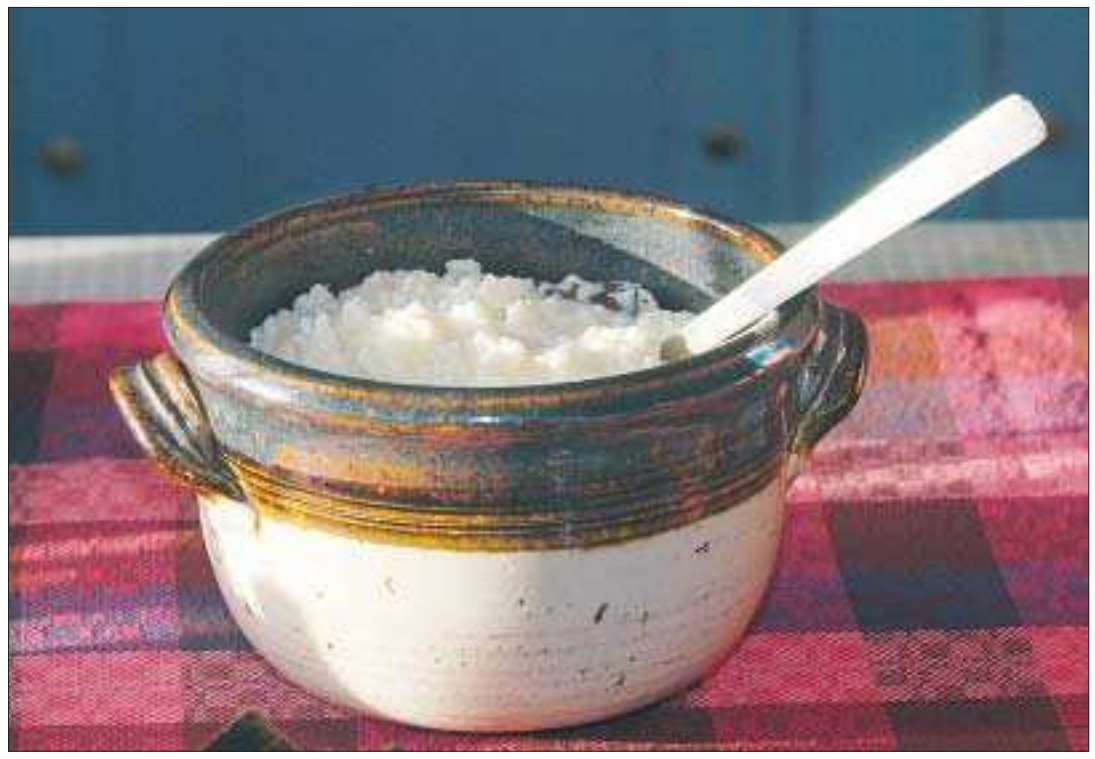

Alternativ. ”Det är bättre att man sätter en sked socker på gröten, än att inte äta gröt alls. Däremot är det fint om skolan kan erbjuda och visa på alternativ till sockret - allt efter vad som passar både smak och budget.” skriver skol- och socialministrarna. Foto: ERKKI SANTAMALA

Britt Lundberg,
vicelantråd, med ansvar
över utbildningsfrågor
Katrin Sjögren,
social- och miljöansvarig

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

När skall IFFK lära sig att bete sig som folk, ni verkar inte ha någon uppfostran alls, och spela fotboll är ni ju helt värdelösa på. Hoppas busschauffören kastar ut er i Lumparlandsskogarna nästa gång ni åker med, så vi normala passagerare får lugn och ro, det är ingen av oss som är intresserad av att lyssna på ert gapande och skränande mitt i natten när man är trött och vill hem och sova. Man kan med gott samvete säga att ni är ett dåligt föredöme för idrotten. **Medpassagerare.**
Bengt-Ove Mörn, herrsektionens ordförande svarar:
– Förhållningsreglerna är tydliga. Det kommer att tas upp med berörda personer om det visar sig att någon uppträtt olämpligt. **Red**.

Viking Line ska snart börja driva sina färjor med sol, vind och vatten! Ted Gärdestad skulle nog vara belåten! **050.**

Har någon sett våran katt Tessi? Hon är vit med svarta fläckar över rygg och hjässa helt svart svans, v-format vitt ansiktet och nacke, liten till växten och inte särskilt gosig av sig. Borta från Skrakvägen sedan förra veckan. Hört, sett eller vet något ring **0457 342 42 63.**

Vafför är Sundqvists buss så tidig i Kvarnbo? Igår var den där 5 minuter före tidtabellen! Den är alltid tidig. **040.**

Lissabonfördraget är den sista spiken i kistan för självstyrelsen. Landskapsregeringen kommer att hamna i historieböckerna som de som förstörde vad våra förfäder i generationer byggt upp. **0457.**

Stackars kökspersonal i Strandnäs skola som har blivit tvugna att byta smöret till margarin Keijo. **0457.**

Jag blir slut på alla som klagar så fort nånting händer här på kobben. Fyrverkeriet var ju otroligt fint, fanns absolut ingenting att klaga på. När det inte händer någonting så klagar alla på det. Sen när nånting väl händer så ska det klagas på det också. Snacka om konstiga människor. **En som är trött på allt klagande.**

Vuxen bondrandig katt (hona?) upphittad i Hummelvik, Vårdö. Låter det som din katt, ring **040 594 16 17.**

Är säkert IFK:s nya tröjor som för med sej otur, när de bara förlorar. **040.**

Kampen mot Farbror fjärt på Åland24! Vilket skitprogram! **050.**

Egen flagga, egna frimärken, egen tid? Ja tack! Nästa gång vi ska ändra till vintertid backar vi klockorna rejält! **050.**

Det var den trevligaste kvällen ja haft på evigheter. But I ain't good enough 4 u.. Plz forget me. Jag kommer sakna det.. Mvh **Slipknot 4L.**

Hur skall man göra för att bli av med silverfiskar? **Äcklad.**

Alla ni som tyckte att helgens fyrverkeri var så fint, ni hörde inte de vettskrämda fåglarna på Lilla Holmen! **0457.**

Nå Kulturministern – vad säger du nu om skolboken? Skandal är det att kartorna är kapade. Dra in boken och tryck ny! **040.**
– Vad kulturministern säger om skolboken framgår på annan plats i dagens tidning. **Red**.

Nej, den blonda tjejen har stadigt förhållande så är upptagen så du behöver ju inte messa och fråga hela tiden för nu vet du . Pröva en annan tjej i stället. **0457.**

Föräldrar borde ta sig en fundering på sin användning av datorn. De kan sitta där hela sin lediga tid. **040.**

Varför köpa dyra bläckpatroner i Mariehamn?Gå in på www.InkClub.com.Där får man en färgpatron för 7.58e. **Mvh ink club nöjd kund.**

Hej! Jag undrar om det finns någonstans som man kan träna kickboxning här, eller om det finns någon som kan och vill träna mig? I så fall hör av dig till nummer: 040 415 18 01.

Svar till dej som messa om skruttbussar. Det ena bussbolagets bussar är alla i den prisklassen du nämnde.Det andra bolaget har bara nya bussar. **0400.**

Såg i tidningen att det kostar 11 euro för 5 pers. Och bil t/r med Rosella. Kan någon på Eckerölinjen säga vad motsvarande kostar på ms Eckerö. Finns det något som motsvarar Viking klubb hos Eckerölinjen? **0400.**

Du som köpte takkronan med glasprismor på auktionen på Klippan den 16 augusti hör av dej till 0457 569 15 57, har hittat en prisma som hör till din takkrona. **0457**.

Ni som gasar på över 100 genom Emkarby, ni kunde ta de lite lugnare va? En älgkalv går ofta över vägen i Tingsbacka Den var ganska långsam i gången i måndags. **OBS.**

Hej singelkille en fika låter bra..brukar vara på Mariebar på dagarna. mvh: **Singeltjejen.**

Längtar dag och natt. Du finns hela tiden i mitt hjärta. **0457.**

Vindsurfingsegel Power Drive ligger övergivet vid mattvätten på Nabben. Det kan ju vara någons. **0457.**

Henrik Blomsterlund är klart sötast i yrkes HR 1A :) **0457.**

Den blonda tjejen på Esso som tvättar bilar är ju riktigt vacker! Är hon singel? **H Kund.**

Missbrukarvården matar en med piller för en mental sjukdom. Missbrukarvården slutar efter 9 månader av vård, men personen blir hänvisad till mentalvårdsbyrån. Mentalvårdsbyrån hänvisar tillbaka till missbrukarvården, som sedan förklarar att dom inte kan hjälpa och hänvisar tillbaka till mentalvårdsbyrån. Personen har 30 procents chans att överleva abstinensen och får ingen hjälp.. Så är det för en av mina vänner. Tänk själv att vänta på döden. **AtFåHJäE.Omöj.**

Tack Kine på hälsocentralen för din hälp i tisdags. **Marika.**

När man läser fredagens tidning tror man att det nästan är klart med Lotta 2 på Föglölinjen vilket skulle vara underbart, men nu läser man tisdagens tidning och så verkar ej bli nått, vems fel att hoppet tändes? Tidningens eller trafikministerns? Sen herregud, politiker, fatta beslut redan nu, bara ordna ett möte, och ni, ja bränslet har ökat mycket i pris, men det är ej oss föglöbors fel, så dåligt skäl att avstå Lotta för att alla färjor är dyra. **HFöglöbo.**

Om den subjektiva rätten till dagvård. Ska föräldrar kunna kräva dagvård retroaktivt? Kommer dagisen att fyllas med skolbarn som får sin rätt till dagvård uppfylld? Stackars kommuner. **040.**

NYANS ROS

... i tusental, till mina **arbetskamrater på ÅHS hälsocentral** och **Mariehamns hemsjukvård** och **damerna i informationen** på sjukhuset för kramarna och presenterna. Sist men inte minst, rosor också till **vaktmästarna** som bjöd på utfärd till Föglö och stugan på Karlsö samt mat på Seagram. Tusen tack från pensionerade vaktmästarn.

...till **alla** som ekonomiskt bidragit till att litteraturseminariet ”En vind från havet” kunde arrangeras: **Brändö kommun, Svenska kulturfonden, Nordens institut på Åland, Viking Line**. Tack! Biblioteks/kulturnämnden i Brändö.

...till **alla sponsorer** som bidrog med vinster till ett lyckat lotteri på vår sommarfest. Rosor även till **Jennifer** och **Ninni** som ägnade tid och engagemang för att samla ihop dessa vinster. Rosorna kommer från Mariehamns FBK:s festkommitté 2008.

HÄLGE

ZITS

”Varför är det så farligt att titta inåt, mot djupen i människan?
KULTURJOURNALISTEN KAJ HEDMAN I ÖSTERBOTTENS TIDNING

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

mitt i allt Nina Fellman

Rabarberkräm i min badvik

I slutet av juli och början av augusti hände det som aldrig hänt förut i min strand. Efter varmt väder och ihållande nordliga vindar som blåste in allt som fanns i havet mot badviken var det plötsligt en grön, slemmig sörja som låg där och luktade illa.

Längre ut låg sjok efter brett sjok av rabarberkräm där det friska havet brukar vara. Vi åkte ut, långt ut, förbi Saggö, ända ut till Koxnan, den sista fyren norrut. Samma sak.

Slem och alger. Grönsakssoppa.

Samtidigt och strax efter fördes en debatt om den blivande motorbanan på Skag, om hur den minsann inte skulle störa och vara till nytta och rentav skydda miljön på något sätt som man kan räkna ut när man ska bevisa något som inte stämmer. Samtidigt låg jag på vägarna och körde fram och tillbaka till Mariehamn med barn som skulle skjutsas och föras och mat som skulle handlas och katter som rymt.

Samtidigt som vi alla avskydde algerna och den totala förstörelse av havsmiljön som vårt leverne förorsakar så var nästan ingen av oss beredd att göra något åt saken som skulle göra livet besvärligare för oss personligen.

Det är faktum. Om vi (inklusive jag, absolut) ska göra något så ska det

a. inte kosta
b. inte vara obekvämt
c. inte kräva personliga uppoffringar
d. inte kräva mer skattemedel

Annars går det jättebra.

Däremot går det bra att kräva av andra. Det är lätt att säga att jordbrukare ska lägga om till ekologisk odling, för det är ju inte jag som ska göra det, och jag kan alltid köpa Klövermjölk om den ekologiska är för dyr. Jag har ju inte lovat något.

Det är lätt att säga nej till motorbana, för jag är inte intresserad. Och jag kör bara när jag måste. Och jag har inte lovat sluta med mitt viktigaste fritidsintresse för den skull.

Det är alltid någon annan.

Jag säger detta med en slags uppgivenhet över att all förändring är så svår. Det är så oerhört lätt att fastna med fingret pekande på andras synder, som givetvis bör åtgärdas först eller åtminstone samtidigt eller som kanske är lite större och farligare.

Så. Jag tycker inte att vi ska öka den redan alldeles för omfattande biltrafiken på Åland med ännu mer bilkörande på en motorbana. Jag tycker att vi ska bygga ut kollektivtrafiken så att den faktiskt blir ett alternativ till exempel för den som ska ta sig mellan Geta och Mariehamn.

Bygg ingen motorbana så lovar jag att åka buss.

Motorbane-entusiaster, jag vet att ni tycker att detta är strunt. Men vad är rätt att göra för att havet ska bli friskt igen?

Ett stort varmt skratt bästa minnet av Lasse

Sprintade fram. Bara av att möta Lasse Wiklöf på gatan blev man lite uppiggad, för han gick egentligen aldrig, han studsade fram.
Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

I ett litet samhälle som det åländska finns det inte så många med den särskilda lyskraft som Lasse Wiklöf hade.

Man märker det knappt, så snabbt går livet i en räcka dagar.

För dem som likt **Lasse Wiklöf** lever livet med alla spjällen öppna går det kanske ännu snabbare. Kanske lyckas människor med den intensiteten klämma in mer liv i sina år och dagar än andra. Likafullt går det för snabbt.

I dag har det inte gått mer än en dryg vecka sedan en av de riktiga hövdingarna i det åländska samhället gick bort, och ändå börjar vardagen redan sluta sig kring den plats i verkligheten som var Lasse Wiklöfs. För de närmast anhöriga blir vägen lång och svår, och vi kan bara sända dem vår varmaste medkänsla.

För oss som kände den offentliga Lasse, samhällsbäraren, politikern, demagogen, är det ändå passande att reflektera över hans gärning. Vad betydde han för Åland, för sitt parti och de frågor han engagerade sig i?

Lasse Wiklöf hade många motståndare, men kanske inga fiender. Hans stora kapital, det som fick honom att i val efter val dra in rekordmånga röster, var hans värme och charm. Han kunde som ingen annan prata strunt så att man både trodde på det och kände sig personligt berörd, även om man kunde vakna till efteråt och fundera vad man egentligen gått med på.

Den charmen dolde ibland både en skarp intelligens och en kolossal arbetskapacitet, men den som lät sig luras att tro att man bara hade att göra med en smilande stolle fick snabbt stå där med rumpan bar.

I det socialdemokratiska partiet gick Lasse Wiklöf i många år med **Barbro Sundback** som sin parhäst, inte alltid överens, långt därifrån, men alltid återförenade för det gemensamma målet. Kanske klarnar bilden av deras gemensamma arbete så småningom till att visa hur två motpoler får det att spraka och brinna bättre än de som bara är ljummet överens.

Många väljare som röstade på Lasse Wiklöf i val efter val röstade nog på hans särskilda blandning av socialt patos och övertygelse om att också sossar kan förstå sig på pengar och hur man får dem att föröka sig.

I sitt parti stod han för en mycket pragmatisk och mycket åländsk form av socialdemokrati där möjligheten att få något gjort ibland fick stå tillbaka för det ideologiskt renläriga. Han var en vänstermänniska i själ och hjärta, men hjärnan tänkte som en fullblodskapitalist, och kanske var det just därför Lasse Wiklöf i flera perioder skötte uppdraget som finansminister så bra.

Det är säkert en efterkonstruktion, men när man lyssnade på Lasse Wiklöfs sommarprat i Ålands radio för bara några veckor sedan så handlade den mycket om döden och om att ta farväl. Då tolkade man det som en välförtjänt vila och ett farväl från den politik som varit hans livsluft i så många år. I dag får programmet en mörkare innebörd, en föraning om att tiden som var kvar inte skulle bli så lång.

Det hör till att säga vackra saker om nyligen avlidna, och det finns mycket gott att säga om Lasse Wiklöf. Som alla andra människor hade han sina mörkare sidor, men det starkaste minne jag blir med är ett stort, gott, varmt skratt. Lasse Wiklöf var helt enkelt en alldeles särdeles levande person, intensiv och energisk som få.

Om himmelriket finns så sitter han där nu och berättar fräckisar, med Lasse-glimten i sina buspojksögon.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ
nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007:
7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Tf. Harriet Tuominen
fn (018) 528 441
harriet.tuominen@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal ..... 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publicer-ingsdag	Efter text & mindre annonser		Annonser större än 600 mm		Färg-annonser	
Månd	fre	kl 12	tor	kl 14	tor	kl 14
Tisd	mån	kl 12	fre	kl 14	fre	kl 14
Onsd	tis	kl 12	må	kl 14	må	kl 14
Torsd	ons	kl 12	tis	kl 14	tis	kl 14
Fred	tor	kl 12	ons	kl 14	ons	kl 14
Lörd	tor	kl 14	tor	kl 12	tor	kl 12

Torget: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket.
© lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN	ÅBO	M:HAMN	M:HAMN	STOCKHOLM	M:HAMN
02.45 L 1) →	07.00/08.15 1) →	13.35	04.25 →	09.30 /17.00 →	23.45
13.45 3) →	19.15/20.15 2) →	00.45 L	13.45 1) →	18.15 /19.15 →	02.40 L
			00.50 L 3) →	06.10 /07.10 3) →	13.35
M:HAMN	H:FORS	M:HAMN			
23.55 →	09.55/17.00 →	04.15			

L = Långnäs

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg, varefter incheck./bilj.försäljn. ej kan garanteras

1) Inställd 7.9
2) Inställd 11.9
3) Inställd 12.9

Res med nya Galaxy till Stockholm 13.45

www.tallinksilja.fi
SILJA LINE
Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00–21.00
(1,64€/besvarat samtal+alltid Ins/msa)

TALLINK — *Check-in senast 30 min. före avgång*

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 2) – 00.50 →	01.00 3) – 10.00
10.00 – 05.00 1) ←	04.50 – 18.00 3)

Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi
tel 16 711 el. 06001 74552
(1,64 €/besvarat samtal + alltid Ina/msa)

1) 8.9 avg 03.45 Inställd 10.9, 12.9
2) Inställd 8.9, 10.9, 12.9
3) Inställd 9.9, 11.9

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08

MARIEHAMN–KAPELLSKÄR

Tom 20.9-08 Dagligen MAR		KAP	From 21.9-08 Måndag–lördag MAR		KAP	Söndag MAR		KAP
08.00	►	09.15	08.00	►	09.30	12.00	►	13.15
16.00	►	17.30	16.00	►	17.30	18.30	►	19.30
15.30	◄	12.00	15.30	◄	12.00	17.30	◄	14.00
22.00	◄	19.00	22.30	◄	19.00	23.00	◄	20.00

Buss Sto–Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap–Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Bussanslutning från Uppsala avg. Hjalmar Brantings gata/Tycho Hedensväg 1 h 45 min före avg.tid.

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen

ÅLAND		STOCKHOLM
01.10 L	►	06.30
04.35 M	►	09.40
09.55 M 1)	►	15.30
14.25 M	►	18.55
14.10 M	◄	07.45
23.35 M	◄	16.45
07.45 M	◄	18.00
03.20 L	◄	20.10

ÅLAND–FINLAND dagligen

ÅLAND		ÅBO	H:FORS
03.30 L	►	07.35	
14.25 M	►	19.50	
23.45 M	→		09.55
14.10 M	◄	08.45	
01.00 L	◄	21.00	
04.25 M	←		17.30

1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information.

M=Mariehamn
L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång.

BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)–Långnäs 1h före avgång. Även Långnäs–Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.

VIKING LINE — Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11 www.vikingline.ax

Turlista 25/4–7/9 (lokala tider)

Från Eckerö alla dagar	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn alla dagar	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN — Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

	M:hamn		Sthlm
Alla dagar	10:00	→	15:45
	Sthlm		**M:hamn**
Sönd-Tisd	18:00	→	02:00
Onsd-Lörd	18:00	→	03:30

BIRKA PARADISE
Bokning tel 28 040 www.birka.se

STADSBUSSEN

Busstrafiken fr.o.m. 18.8
Måndag – fredag

06.50	AB		15.10	ABCD
07.20	ABCD		15.40	ABCD
07.50	ABCD	lörd	16.10	ABCD
08.20	ABCD	B	16.40	ABCD
08.50	ABCD	A	17.10	ABCD
09.20	ABCD	B	17.40	AB
09.50	AB	A	18.20	B
10.20	AB	B	18.50	A
10.50	AB	A	19.20	B
11.20	AB	B	19.50	A
12.10	AB	–	20.20	B
12.40	AB	B	20.50	A
13.10	AB	A	21.20	B
13.40	AB	B	21.50	A
14.10	AB	A	22.20	B
14.40	AB	B	22.50	A

A = norrut, motsols B = söderut, motsols
C = norrut, medsols D = söderut, medsols

LEDIGT ANNONSUTRYMME
Kontakta annonsavdelningen, tel 23 444, eller e-post: annons@nyan.ax
Nya Åland

dagens ålänning

"Lunchen får jag trixa och mixa med"

Hemvårdaren **Anki Sondell** träffar vi på parkeringen till hennes hus. Hon skall hem på en snabb lunch.

– Man får alltid trixa och mixa med lunchen, vissa dagar blir den längre och andra dagar blir den kortare.

Vad hör till dina arbetsuppgifter?

– Jag far hem till folk som behöver vård, det handlar inte bara om äldre människor. Jag handlar, tvättar och pratar. Den sociala biten är viktig.

Blir många glada då du kommer?

– Jo, jag möter många glada människor. Och jag blir glad av att komma hem till dem.

Har du alltid bott på Åland?

– Jag är född och uppvuxen här, men bodde i Sverige ett tag. För tre år sedan flyttade jag tillbaka.

Vad gör du då du inte jobbar?

– Jag umgås mycket med familjen, man hinner ju inte med så mycket mer. Och så är jag tillsammans med min älskade lilla katt, hon är mitt allt, förutom familjen då förstås. I dag har jag dessutom skrivit in mig i föräldraföreningen för föräldrar med särskilda behov. Min son har autism och jag hoppas träffa många föräldrar som är i samma situation som vår familj.

Vem vill du hälsa till?

– Mina syskon och deras familjer. Jag hinner inte alls träffa dem så ofta som jag skulle vilja.

Snabb lunch. För Anki Sondell blir lunchen av varierande längd beroende på hur mycket tid hon har.

Text och foto: KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

vädret

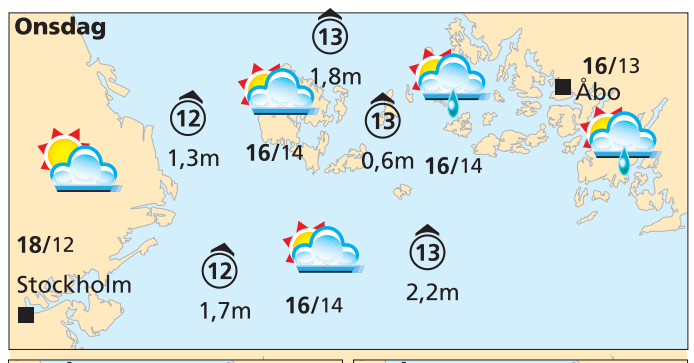

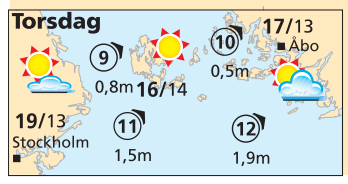

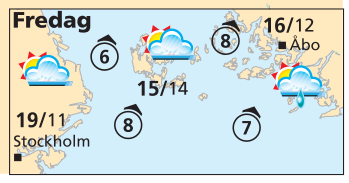

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	15	
Åbo	12	
Helsingfors	12	
Stockholm	17	

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	14	SSV	5
Märket	14	S	4
Kumlinge	15	S	3

Vattenståndet i går kl 15

Föglö +9 cm Åbo +7 cm

Solen i dag	Upp	Ner
Mariehamn	6:41	20:36
Helsingfors	6:20	20:16
Stockholm	5:50	19:42

Max/min temp. 26.8 - 2.9. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+19,2	26.8.	+1,5	1.9.
Åbo	+17,7	26.8.	0	1.9.
H:fors	+17,9	26.8.	+3,5	1.9.

För ett år sedan	temp.	moln.
Jomala	16	
Åbo	16	
Helsingfors	16	

Utomlands i går

Köpenhamn	19	Madrid	29
Oslo	17	Rom	28
Bryssel	21	Aten	30
Moskva	14	Las Palmas	24
London	16	Phuket	30
Paris	21	Peking	32

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +lsa

dagens rätt

Laxpasta

400 gram benfri lax
1/2 gul paprika
1 röd paprika
1/2 squash
1/2 aubergine
1 nypa saffran
1 burk tomatsås
1 dl vatten
chilipeppar
salt
1 msk olivolja
1 st rödlök
300 gram pasta

Skala och klyfta löken. Rensa och skär paprikan i stora bitar, aubergine och squash i lite mindre bitar. Fräs de tärnade grönsakerna lätt i olivolja och häll i en burk tomatsås med valfri smak, till exempel vitlök eller örter. Låt koka ca 5 minuter. Tärna laxfilén. Tillsätt saffran, salt, peppar och laxtärningarna. Sjud ca 5-10 min tills laxen är genomkokt. Servera med pasta.

TIPSA 0457 313 4444 MESSA 0457 323 4444 RING 018 23444

NYINKOMMET
Mercedes 2030
veteranbesiktad årsm. 1977
en ägare, toppskick
4.000€
Lindorm Liljefors tavla
2.500€
Kom ihåg hyrborden på vinden!
Ann-Gerds Antik AGENTUR
Godbyvägen 11
Tel. 21 099, 0457 0694 143
www.anngerdsantik.com
Öppettider: Mån stängt, ti-fre 10-18, lör 10-14

Hjälp oss bekämpa knarket!
Polisens tipstelefon
• Dygnet runt
• Anonymt
• Gratis
Tfn 08009-15 444

TAMO
Slagborrmaskin med förbränningsmotor
• Sten/betongborr 26 mm
• Effekt 650W/7500 rpm/min
340,-
HOLMBERGS
• TEKNIK • KVALITET •
Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.ax

ISKU
-20% på utgående modeller av resårsängar & resårmadrasser

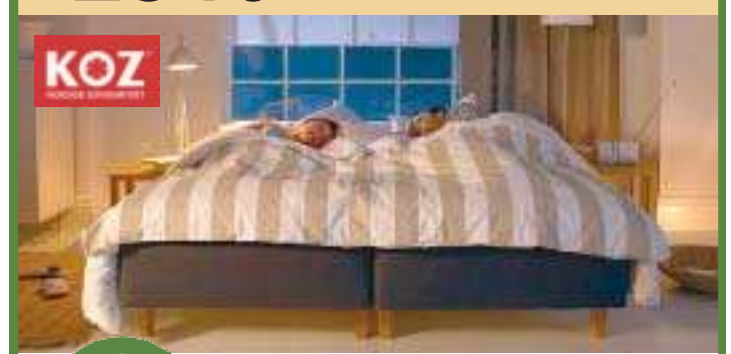
KOZ
MÖBEL-City
G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544
Öppet: måndag-fredag 8.30-17, lördagar 10-14

REASTART
torsdag 4/9 kl 10.00
SALT
KONSTHANTVERK
Sjökvarteret, Vard 10-17, lörd 10-14, tel 21 505

HÖSTPRISER

Restparti på FILA inlines
-40%
så långt lagret räcker!
TUNTURI
Motionscykel F-30
Specialpris
FILA
CITY SPORT & CYKEL
tel 14 950
Skarpansvägen 28
Öppet: vard 9.00-17
lö 10-14